

1999-112-08  
Székesfehérvár  
**FEJÉR MEGYEI KÖNYVTÁROS****Fejér megye könyvtárosainak és olvasóinak tájékoztatója XXXVIII. évf. 1998/4.sz.****In memoriam Könczöl Imre**

Ezzel a címmel szervezett kétnapos tanácskozást a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár, az Eötös Károly Megyei Könyvtár és a Krúdy Gyula Városi Könyvtár az MKE megyei szervezeteivel együtt Könczöl Imre születésének 80.-dik évfordulóján.

Az első napon (nov. 2-án, Székesfehérváron) a következő előadások hangzottak el: Laznik Gabriella (iskolai könyvtáros, Veszprém): *Áttekintés Könczöl Imre életéről és pályafutásáról 1948-ig*, Kégli Ferenc (osztályvezető, OSZK): *Adalékok Könczöl Imre fehérvári éveibe* (Fejér Megyei Tanács, Székesfehérvári Városi Könyvtár) 1949-1952; Arató Antal (igazgató, Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár): *Tények és adatok a Fejér Megyei Könyvtár és a megyei könyvtárhálózat fejlődéséről Könczöl Imre igazgatósága alatt (1952-1957)*; Péntek Imre (költő, az Árgus főszerkesztője): *Könczöl Imre, a Székesfehérvár című folyóirat szerkesztője*; Horváth Júlia (muzeológus, Szt. István Király Múzeum): *Könczöl Imre és a Vörösmarty Társaság*. Az előadásokat hozzászólások követték, ennek során Könczöl Imre egykori munkatársai is elmondták emlékeiket Könczöl Imréről, az 1950-es években végzett könyvtári munka sajátosságairól, nehézségeiről. Különösen emlékeztetéseket voltak Farkas Józsefné Somkuti Ágnesnek, a megyei könyvtár gyermekkönyvtárosának, Boda Imréné adminisztrátornak és Havrilla Jánosnak, a perkátai könyvtár volt vezetőjének a visszaemlékezései. (Havrilla János a *Könyvtáros* állandó levelezője volt, naplóját az 1954-55-ös évekből a megyei könyvtár adta közre 1978-ban. János bácsi most is közösségi munkát végez: napról-napra körbejárja a beteg, házhoz kötött, idős perkátai lakosokat, bevásárol nekik, kiváltja a gyógyszereiket stb.)

A tanácskozás másnap a várpalotai Krúdy Gyula Városi Könyvtárban - amelynek Könczöl Imre 1963-tól nyugdíjba vonulásáig igazgatója volt - folytatódott. (Könczöl Imrét az 1956-os forradalom székesfehérvári eseményeiben való részvétele miatt 1957-ben letartóztatták, bebörtönözték. 1959-ben szabadult, 1963-ig csak biztosítási ügynökként dolgozhatott.) A rendezvény Könczöl Imre emlékkiállításának a megnyitásával kezdődött, megnyitót mondott Madaras Annamária, a várpalotai Humán Közszolgálati Iroda vezetője. A rendkívül változatos kiállításon korabeli könyvtári dokumentumok, személyes emléktárgyak, kéziratok, fényképek, Könczöl Imre által írt vagy szerkesztett kiadványok kerültek bemutatásra. Ezt követően az egykori munkatársra, barátira emlékezett Varga Béla ny. könyvtárigazgató és dr. Gerő Gyula, a Könyvtáros ny. főszerkesztője. A várpalotai olvasók képviselőjében Varga Károlyné és Fakász Tibor tanárok elevenítették fel Könczöl Imre személyiségét, a körülötte kialakuló értelmiségi kört, a Könyvtári esték címmel rendezett író-olvasó találkozók és egyéb rendezvények szellemiségét. Többen szóltak a mindig eseményszámba menő ismeretterjesztő előadásairól, sokrétű helytörténeti kutatómunkájáról, minden jó ügyet felvállaló közéleti szerepvállalásairól, amelyek természetesen nem voltak mentesek a kudarcoktól sem. (A várpalotai utcanévek megváltoztatására tett javaslatait a mai napig sem valósították meg.) A tanácskozás Könczöl Imre sírjának a megkoszorúzásával ért véget.

Említésre méltó még, hogy az évforduló alkalmából látott napvilágot - Laznik Gabriella összeállításában - a *Könczöl Imre bibliográfia* című kis összeállítás, amely Könczöl Imre hét önállóan megjelent művét, 74 cikkét, tanulmányát sorolja fel. (A róla megjelent írások száma 22.) A tanácskozáson elhangzott előadásokat folyamatosan közöljük a Fejér Megyei Könyvtárosban, abban is bizakodva, hogy azok majd egy önálló kötetben is napvilágot látnak.

## Áttekintés Könczöl Imre életéről és pályafutásáról 1948-ig

*„De még nagy út, rögös út van előttem.  
Szívem, jól szolgálj; lábam légy erős.  
Szegény kűszkűdő magam meg ne döbbenj,  
vad csaták poklára készülj elő.”*

Ezek a Könczöl Imre verseskötetéből származó sorok 1939-ben jelentek meg, miután írójuk a Nagykőrösi Tanítóképző Intézetben tanulmányait befejezte. Egykori tanára, Váczy Ferenc írta a bevezető sorokat a 35 verset tartalmazó kötethez: „Az Elet kapuján halkan, szerényen kopogtató ifjú szerző szándékát jó lélekkel ajánlom mindenkinek a figyelmébe.”<sup>2</sup>

Könczöl Imre életét sokféle szempontból lehet megközelíteni, írásai tanúskodnak sokoldalúságáról. Jelentős tevékenységet fejtett ki mint tanító, politikus, szabadművelődési felügyelő, könyvtáros. Egy közös motívum fogja össze ezen tevékenységeket: mindegyik az emberrel foglalkozik, annak életét akarja jobbítani, megváltoztatni. Könczöl így írt az emberekhez való viszonyáról: „A válogatásnál nem a papír érdekelt, hanem az ember... Tapasztalatok sokasága alapján vallottam és ma is vallom a költővel: Ostoba marad az ostoba, végigtanulhat minden iskolát, gimnáziumot, akadémiát...”<sup>3</sup> Dolgozatomban, elsősorban azokat az erőket szeretném feltárni, amelyek Könczölt mozgatták és elindították a könyvtárosi pályára. Megkeresni, mit hozott magával falujából, iskoláiból, milyen szerepet játszott az 1940-es évek művelődésügyi politikájában.

### Iskolái, nagykőrösi évek (1918-39)

Könczöl Imre 1918. november 11-én született a Fejér megyei Fülén.<sup>4</sup> Az elemi iskolát szülőfalujában, a középiskola 4 osztályát a székesfehérvári Ybl Miklós Állami Reáliskolában végezte el. Székesfehérváron, a helyi kulturális élet egyik központi személyisége, Dormúth Árpád volt az osztályfőnöke.<sup>5</sup> A tanítóképző 5 osztályát a Nagykőrösi Tanítóképző Intézetben végezte. Füle, Székesfehérvár, Nagykőrös iskolái adták életéhez az indító alapot. Szerintem a három helység közül kettő, Füle és Nagykőrös az igazán meghatározó.

Füle, nemcsak mint szülőfalu, hanem mint településforma, faluként is fontos Könczöl életében. A faluhoz, a falu világához való kapcsolódás érezhető egész életében, Varga Béla szerint Könczöl „a falukutató mozgalom részének érezte magát teljes joggal.”<sup>6</sup>

Könczöl első „könyvtári” emlékei is Fülehez kapcsolódnak: „... szülőfalumban kölcsönöztem életem első könyvtári könyvét 1926-ban. Az egytanerős osztatlan református iskolában volt egy kétajtós barna szekrény, egyik felében a szemléltető eszközök, másik felében pedig négy polcon az iskolai könyvtár, 80-100 könyv, egyforma nyersvászon kötésben. És micsoda könyvek!”<sup>7</sup> Élete második könyvtári emléke részben átvezet Nagykőrösre: „Életem második könyvtárának a könyveit édesapám hozta téli időben a „Kör”-ből, amelynek diákkoromban aztán én is tagja lettem. A 20-as évek közepén társadalmi munkával épített Református Olvasókörben „... egy zöld szekrény minden polcán dupla sorban álltak a könyvek, lehetett 250 kötet.”<sup>8</sup>

Könczöl gyerekkorában a könyv, a tudás szeretete érezhetően a mindennapok része volt. Az előző visszaemlékezésből most mégsem a könyvtári emléket emelném ki, hanem azt, hogy hol történet mindaz: a Református Olvasókörben. Fontos momentum, hogy református családban született, és ez a vallás, a református vallás vitte el őt Nagykőrösre. A Nagykőrösi Tanítóképző Intézetben megszerzett tudás, életfelfogás, alapvetően meghatározta Könczöl további sorsát. A református tanintézmények mindig nyitottabbak voltak a problémák iránt. Varga Béla szavait idézve: „... a református kollégiumok a haladást képviselték, a református kollégiumokból szabadabban gondolkodó emberek kerültek ki.”<sup>9</sup>

Az internátus olvasótermében a Kelet Népe, a Szabad Szó folyóiratokból tájékozódott a korabeli eseményekről. Diákként, mint meghívott előadókkal itt találkozott először Erdei Ferencsel, Veres Péterrel, Sinka Istvánnal, Szabó Dezsővel.<sup>10</sup>

Könczöl a tanítóképzőben kiemelkedett társai közül, hiszen Szabó Dezső 1938-ban nagykőrösi útjához kapcsolódó írásában név szerint emlékezik meg róla: „Künn már vártak a református fiúképezde tagjai s nagy titokzatosan felvittek egy nagyobb terembe. És ekkor... az örök magyarság szépségének szeretetebe egyesülve csodálatos egységben adtak elő egy pár Bartók és Kodály dalt. Utána Könczöl Imre

tanuló egyszerű, pátosznélküli, a szabódezsői gondolat legmélyebb gyökereiből jött szavakkal üdvözölt.”<sup>11</sup> Az idézet érzékelteti az iskola hangulatát is. Nagykőrösön a diákok önképzőkört szerveztek, ahol vitaesteket tartottak és egy énekkart is létrehoztak, mely „Fölszállott a páva” című előadással járta az országot. Ezen előadásokon Könczöl ekkor ifjú költőként lépett fel.<sup>12</sup> „Nagy út előtt” címmel 1939-ben jelent meg - a bevezetőben már említett - verseskötete. A kötet eladásából befolyt pénzt Füle református temploma orgonájának rendbehozatalára ajánlotta fel.<sup>13</sup>

Könczöl Nagykőrösön kapcsolódott be a falukutató mozgalomba is. Horváth Géza, későbbi ismerőse így jellemezte az ott eltöltött éveit: „... Nagykőrösön is tetszett nekem a tanítóképző demokratikus légköre, no meg az is, hogy részt vehettünk a tanyajárásokon, közelebről megismerkedhettünk az alföldi nép életével”<sup>14</sup>

Az emlékezések, források szép, mozgalmas iskolaéveket tárnak fel élénk. Könczöl itt került kapcsolatba a magyar református diákok Soli Deo Gloria szövetségével. Versei, novellái, tanulmányai jelentek meg a Szabad Szóban, a Keresztény Ifjúság Lapjában.<sup>15</sup> 1939. június 19-én kapta meg Nagykőrösön a Népiskolai Tanító Oklevelet.<sup>16</sup>

### Kapcsolata a népfőiskolai mozgalommal (1939-40)

1939-ben belépett a Nemzeti Parasztpártba. Bekapcsolódott a népfőiskolai mozgalomba, az ország különböző részein tartott előadásokat, s 1940 nyarán vezetője lett a balatonszárszói ifjúsági paraszttábornak.<sup>17</sup>

A népfőiskolai mozgalomról 1979-ben így vallott: „A népfőiskoláknak nem volt központilag kialakított tantervük és tananyaguk. Az első tanfolyam indulásakor... a körvonalai alakultak ki annak, miről legyen szó, mi segítheti legjobban a résztvevőket, hogy falujukba visszatérve tisztábban látó, öntudatos, közösségi eszmétől fűtött emberként vehessenek részt a közéletben a parasztság sorsának javításáért. Menet közben alakult ki a tananyag...”<sup>18</sup>

1939 novemberében három napos konferenciát tartottak Székesfehérváron az ifjúság nevelésének kérdéseiről, ide Könczöl is meghívták. „A könyv és az olvasás szerepe a parasztfiúság nevelésében” címmel tartott előadást, amely akkora érdeklődést váltott ki, hogy Boda József a veszprémi népfőiskolára is meghívta ugyanezzel az előadással.<sup>19</sup> Boda később úgy döntött, hogy beiktatja a tanfolyam programjába a rendszeres irodalmi órákat. Így Könczöl a veszprémi népfőiskola irodalmi előadója lett. Olyan tanárok mellett tanított, mint Karácsony Sándor, aki ekkor mint egyetemi magántanár járt le Budapestről Veszprémbe.

Könczöl az „óráira” így emlékezett vissza: „... felnőtt parasztleányeknek nem arra van szükségük, amit a középiskolai tankönyvek tartalmaznak ... a hallgatók érdeklődése döntötte el, hogy mivel foglalkozzunk. Első alkalommal mindenki arra kért konkrétan tanácsot, hogy mely könyveket olvassa, milyen könyveket vásároljon? Ez adta az ötletet, hogy az irodalmi órák anyaga egy kicsiny, 50 kötetes könyvtár összeállítása legyen...”<sup>20</sup> Előadásainak középpontjába a könyvet állította, mert ha valaki egyszer megismerte az olvasás, az irodalom örömét, akkor azt később is igényelni fogja. A népfőiskolán a vizsgát és a záróünnepélyt 1940. március 17-én tartották, amelyen Móricz Zsigmond is részt vett. Móricz a Kelet Népében „A nép tanulni akar” címmel írt riportot az eseményről.<sup>21</sup> Könczöl az íróval történt személyes találkozásáról részletesen emlékezett meg a Horizontban megjelent írásában.<sup>22</sup> Külön kiemelte azt, hogy Móricz nem tanárnak, hanem hallgatónak nézte és mikor kiderült a tévedés, Móricz tőle érdeklődött az irodalom oktatásáról a tanfolyamon.

A népfőiskolai mozgalomban való részvétellel párhuzamosan Könczöl Enyingen is tanított. Enyingen 1939. augusztus 26-án kezdte meg a tanítást a református népiskolában. Ez szűk másfél évig tarthatott, mert a háború közbeszólt, 1940. december 5-től 1945. március 1-ig katonai szolgálatot teljesített Nyíregyházán és Kassán.<sup>23</sup>

Összegezve megállapítható, hogy a háború kitöréséig Könczöl aktívan részt vett a magyar művelődésben, a nép művelésében. Az egész korszakra jellemző volt, hogy verbális úton akarta „művelni” az embereket<sup>24</sup> (népfőiskolai mozgalom, falukutató). A személyes, közvetlen kapcsolatok meghatározóak voltak.

Külön ki kell emelni azt, hogy a kezdeményezések, amelyekben részt vett, olyan falvak lakói számára szervezték, ahol az iskolákon kívül nem voltak kulturális intézmények.

## A Nemzeti Parasztpárt tagjaként (1945-46)

A második világháború után Könczöl tevékenyen bekapcsolódott a politikai életbe. Majdnem két évet töltött aktívan a Nemzeti Parasztpárt kötelékében. Ott volt az Ideiglenes Nemzetgyűlés első Budapesten tartott gyűlésén. Emlékezése szerint a Parlament bejáratánál néhány, a Dunántúlról érkező képviselőt kellett fogadnia.<sup>25</sup> A Nemzeti Parasztpárthoz kapcsolódtak azok az emberek, így Veres Péter, Szabó Dezső, Kovács Imre, akik a háború előtt és után is a követendő politikai, kulturális irányt mutatták neki. A Nemzeti Parasztpárt enyingi járási titkára, majd az Észak-Dunántúli Kerület titkára lett.<sup>26</sup> 1946. július 22-től a párt hetilapjának a Győri Szabad Szónak lett felelős szerkesztője.

Első vezércikke „Arcsall a munka, a tudás és a becsület felé”<sup>27</sup> címmel jelent meg. Ebben rámutatott, hogy a születés, a rang és a vagyoni helyzet helyett a címben foglaltaknak kell, hogy alapját jelentsék az emberek értékelésének. A párt kulturális életében tevékenyen vett részt, értelmiségi gyűléseken tartott előadásokat az ország szellemi újjáépítéséről. Több írása, vezércikke is foglalkozik az oktatás, a tanítás helyzetével. A „Közoktatásunk újjászervezése”<sup>28</sup> című írásában rámutatott arra, hogy át kell alakítani az egész magyar iskolarendszert s ezzel párhuzamosan az iskolán kívüli népművelés gyökeres átszervezésére is szükség lesz. A népművelés feladataként jelölte meg a jó szándék, a demokratikus gondolkodás, a becsület, a szakértelem nevelését és tanítását. A szellemi újjáépítés két feladataként jelölte meg: „... megteremteni a magyar lelkiállatnak megfelelő új iskolarendszert, és az iskolába olyan nevelőket állítani, akik a keretet megfelelő szellemmel és lélekkel töltik meg.”<sup>29</sup> „A magyar tanítókhöz!” című vezércikkében szinte saját magáról beszél, mikor arról szól, hogy „... a tanítók legtöbbször nemcsak hivatásánál fogva él a nép között, hanem a népből is vétetett... A tanítókat tehát a származás és a gyermekkor élménye is odaláncolja a faluhoz, a néphez.”<sup>30</sup> Az újságíráson kívül részt vett a párt agitációs munkájában, pártiskolát tartott több helyen, így 1945. augusztus 12-15. között Mosonmagyaróváron is.<sup>31</sup> 1946 elején megbetegedett, végleg otthagyta Győrt. Visszament Enyingre tanítani 1946 decemberéig.

## A szabadművelődés korszaka (1946-49)

A világháború után két típusa alakult ki a kultúra szervezőinek. Egyrészt voltak, akik a nép „művelésével” foglalkoztak, amely látványos munkát jelentett, közvetlen emberi kapcsolatokkal. Másrészt voltak akik a háttér munkát, a gyűjteményszervezést végezték. Könczöl Imre inkább az előbbieik közé sorolható. Rácz Jánost 1945 decemberében a tanfelügyelőség az enyingi református iskolába, mint állami tanítót osztotta be. Rácz itt találkozott Könczöl Imrével, aki emlékezése szerint a tanítás mellett tagja volt a helyi Nemzeti Bizottságnak és szervezte Enyingen, Veszprémben, Győrben a Nemzeti Parasztpártot. Könczöl a református iskolában mint igazgató tanító és egyúttal a járás körzeti felügyelője volt, akihez a járás tanítói iránymutatásért mehettek.<sup>32</sup> Rácz személyes találkozásokról a következőket írta: „Meleg emberséggel fogadott. Segített abban, hogy lakáshoz jussak, ebédelhessek, - sorban a szülőknél. Számomra sokat jelentett a megértés, amellyel fogadta s szemlélte a tanításban alkalmazott újszerű módszereket.”<sup>33</sup>

Könczöl bekapcsolódott a háború utáni szabadművelődési mozgalomba. A szabadművelődés, mint a népművelés új formája jelentkezett a háború után. Veszprém megyében Páldy Róbert kapott megbízást a Vallás és Közoktatási Minisztériumtól a népművelés megyei megszervezésére. Páldy a Nemzeti Parasztpárt megyei titkára volt ekkor. A Veszprém Megyei Szabadművelődésügyi Tanács 1945. október 29-én alakult meg dr. Nagy László múzeum- és könyvtárigazgató elnökletével.<sup>34</sup> A megye első szabadművelődésügyi felügyelője Páldy Róbert lett. A szabadművelődésügyi felügyelőség vezetői és a községekben munkát vállaló munkatársaik főként a Nemzeti Parasztpárt tagjai lettek. A szabadművelődés első emberei fiatal, népi származású és a néppel közvetlen kapcsolatban álló pedagógusok voltak. Páldy 1985-ben megjelent írásában külön kiemelte, hogy a társadalmi kapcsolatok kiépítéséhez nélkülözhetetlen volt a tanítókkal való együttműködés, hiszen elsősorban rájuk, az ő munkájukra számíthattak a falvakban.<sup>35</sup> A Szabadművelődésügyi Felügyelőség kezdte el a pedagógusok csoportos, körzetenkénti, járásonkénti tájékoztatását, továbbképzését is. Az elsőt Enyingen tartották 1946 áprilisában, melyen Könczöl is részt vett. Páldy 1946 decemberében hívta meg a veszprémi apparátushoz dolgozni Könczölt. 1946. december 18-án, mint szabadművelődési segédfogalmazó, 1947 januárjától pedig szabadművelődési felügyelőhelyettesként dolgozott tovább.<sup>36</sup> Páldy így nyilatkozott róla: "Kitűnő munkatársakat sikerült megnyerni a megyei szabadművelődési felügyelőségnek. A helyettes vezető Könczöl Imre volt. Ő régi művelődési munkás, a felszabadulás előtt előadója volt több népfőiskolának, kiemelkedő volt parasztnozgalmi múltja. Nagy nyereség volt, hogy az enyingi iskolától sikerült behozni

Veszprémbe...”<sup>37</sup> Veszprémben Könczöl 1948-ig maradt. Ezalatt részt vett a tanítók számára tartott továbbképzések, különböző előadások, önképzőkörök, kulturális versenyek szervezésében. 1946 végén felélesztették a Bakony Balatoni Főiskolát, sőt Siófokon és Gicen is megnyitotta kapuit egy-egy új népfőiskola.

A Szabadművelődési Tanács kulturális kiadványai közül kiemelkedik az 1948/49-es szabadságharc 100. évfordulója alkalmából megjelentetett Bakony-Balatonai kalendárium.<sup>38</sup> Ennek összeállításában a szabadművelődés helyi dolgozói aktívan közreműködtek. Így Nagy László, Rácz Aranka, Páldy Róbert szerkesztette a kötetet, melyben Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Illyés Gyula, Tatay Sándor Veszprém megyei vonatkozású műveinek részleteit is megtaláljuk. Könczöl Imre a megyei földreform eredményeiről jelentetett meg benne tanulmányt.

Könczöl 1948. április 15-től a Pápai Szabadművelődési Felügyelőség vezetőjeként dolgozott tovább. Hivatali hatásköre kiterjedt a pápai járás egész területére, a devecseri járás 11, a zirci járás 12 községére.<sup>39</sup> Pápai tartózkodásához kapcsolódik a Pápai Ünnepi Hét (1948. augusztus 28. - szeptember 12.) megszervezése. Ennek keretében szeptember 4-én Pápán egy szabadművelődési konferenciát tartottak az észak-dunántúli vezetők részvételével.<sup>40</sup>

1948-ban a Magyar Dolgozók Pártjának a tagja lett és egy darabig Pesten, a pártközpontban dolgozott. 1949-ben innen kérte az áthelyezését Székesfehérvárra.<sup>41</sup>

Összefoglalva megállapítható, hogy Könczöl a háborút követően folytatta az utat, amit Nagykőrösön elkezdett. A Nemzeti Parasztpárt mellett tett politikai hitvallásként dolgozott Győrben, hivatásának megfelelően Enyingen tanított. 1947-48-ban Veszprémben, Pápán a „Sej szellők, fényes szellők...” korszakának aktív szervezője volt a Szabadművelődésügyi Felügyelőség munkatársaként.

**Laznik Gabriella**

### Jegyzetek

1. Könczöl Imre: Nagy út előtt. Nagykőrös, 1939. p. 7.
2. uo. p. 3.
3. Könczöl Imre: „Haldokló hattűm - szép emlékezet”. = Fejér Megyei Könyvtáros, 1977. 2. sz. p. 5.
4. Szabadművelődési Felügyelőség iratai. Veszprém megyei Levéltár, 380. sz./1946.
5. A székesfehérvári m. kir. állami Ybl Miklós reáliskola LXXX. értesítője az 1933-34. tanévről. Székesfehérvár, 1934. p. 54.  
Dormúth Árpád 4 évig volt osztályfőnöke Könczöl Imrének. Magyar - német szakos tanárként Vörösmarty önképzőkört szervezett az iskolában. A helyi kulturális életben tevékenyen részt vett, a fehérvári múzeum helyettes igazgatója és könyvtárosa, a Múzeum egyesület titkára, a „Székesfehérvári Szemle” segédszerkesztője volt. Helytörténeti kutatásokat is végzett, így a Vörösmarty család székesfehérvári múltjával foglalkozott.
6. 1996. november 8-án az Eötvös Károly Megyei Könyvtárban Varga Bélával történet beszélgetés alapján. Varga Béla EKMK igazgatója volt 1962-1991 között.
7. ld. 3. sz. jegyzet p. 6.
8. uo. p. 6.
9. ld. 6. sz. jegyzet
10. 1997. március 13-án Várpalotán özvegy Könczöl Imrével történt beszélgetés alapján.
11. Szabó Dezső: Egy nap Nagykőrösön. In.: Magyar Jövő alapproblémái. Bp. Ludas Mátyás, 1939. p. 132.
12. ld. 10. sz. jegyzet
13. Halász Béla: A nagy út véget ért... = Könyvtáros, 1990. 10. sz. p. 611.
14. Páldy Róbert: Egy korunkra jellemző könyvtár és könyvtárosa. = Könyvtáros, 1983. 3. sz. p. 142-143.  
Páldy Horváth Gézával beszélget a cikkben, aki 1942-ben lett a nagykőrösi tanítóképző diákja. 1946 után a gici népfőiskola nevelői állására Könczöl javasolta, ahova Páldy, mint a szabadművelődés Veszprém megyei irányítója nevezte ki. 1952-1983 között Tatabányán a József Attila Megyei Könyvtár igazgatója volt.
15. Turainé Matzkó Emma: Portrévázlat Könczöl Imréről. = Könyvtáros, 1989. 6. sz. p. 351.
16. ld. 4. sz. jegyzet
17. [Tóth György István]: In memoriam Könczöl Imre. = Fejér Megyei Könyvtáros, 1990. 1. sz. p. 57-59.
18. Könczöl Imre: Móricz Zsigmond a veszprémi népfőiskolán. = Horizont, 1979. 4. sz. p. 3.
19. uo. 4. p. Boda József református lelkes volt, akinek kezdeményezésére kezdte meg a Bakony-Balatonvidéki Református Népfőiskola 1940 januárjában a működését.

20. ld. 18. sz. jegyzet p. 5.  
 21. Jakab Sándor - Kovács Bálint: Emlékezés a népfőiskolára. Veszprém, 1990. p. 20.  
 22. ld. 18. sz. jegyzet p. 3-6.  
 23. ld. 4. sz. jegyzet  
 24. ld. 6. sz. jegyzet  
 25. Könczöl Imre: A dudari hármasthatár...: Beszélgetés Csoó Sándor dudari tsz-járadékossal. = Veszprém Megyei Művelődési Szemle, 1972. 5. sz. p. 125.  
 26. Pártélet. = Győri Szabad Szó, 1945. júl. 22. p. 3.  
 27. Könczöl Imre: Arccal a munka, a tudás és a becsület felé. = Győri Szabad Szó, 1945. júl. 29. p. 1.  
 28. Könczöl Imre: Közoktatásunk újjászervezése. = Győri Szabad Szó, 1945. aug. 12. p. 1.  
 29. uo. 1. p.  
 30. Könczöl Imre: A magyar tanítókhoz = Győri Szabad Szó, 1945. aug. 26. p. 1.  
 31. Pártélet. = Győri Szabad Szó, 1945. aug. 19. p. 2.  
 32. Rác János: A pedagógus-szakszervezet indulása és tevékenysége Veszprém megyében. In.: Veszprém megye a népi demokratikus forradalom idején 1944-1948. (Szerk. Beszteri Béla) Veszprém, 1985. p.239.  
 Rác János is a nagykőrösi tanítóképzőben végzett 1945 novemberében. 1945 decemberében a Vallás és Közoktatási Minisztérium és a Pedagógus Szakszervezet által szervezett átképzési tanfolyam elvégzése után került Enyingre tanítani. Később a Pedagógus Szakszervezet Veszprém megyei titkára lett.  
 33. uo. p. 239.  
 34. Varga Béla: A megye művelődési viszonyainak alakulása 1945-1948 között. In.: Veszprém megye a népi demokratikus forradalom idején 1944-1948. (Szerk. Beszteri Béla.) Veszprém, 1985. p. 181.  
 35. Páldy Róbert: A szabadművelődés megindulása és kifejlődése. In.: Veszprém megye a népi demokratikus forradalom idején 1944-48. (Szerk. Beszteri Béla.) Veszprém, 1985. p. 253.  
 Páldy Róbert Könczöl Imre személyes jó barátja volt. 1948-ig a veszprémi szabadművelődésben, majd az 1950-es évek első felében a Fejér Megyei Könyvtárban dolgozott. Páldy 1956-60 között a Veszprém Megyei Könyvtár igazgatója, majd a Könyvtáros szerkesztője volt.  
 36. ld. 4. sz. jegyzet  
 37. ld. 35. sz. jegyzet p. 254.  
 38. Bakony-Balaton kalendárium az 1948-ik emlékvévre. Veszprém, Veszprém - vármegye Szabadművelődési Tanácsa, 1947. 176 p.  
 39. Hudi József: Szabadművelődés Veszprém megyében 1945-48. p. 30. Kézirat az Eötvös Károly Megyei Könyvtárban.  
 40. uo. p. 32.  
 41. ld. 6. sz. jegyzet



Megyei Könyvtár, Székesfehérvár, Bartók Béla-tér 1. Telefon: 204.

865-41/4/1952.sz.

Tárgy: Sárbogárdi járási könyvtár  
 építése.

Népkönyvtári Központ,  
 Budapest, V. Guszev-u.1.

Jelentem, hogy a sárbogárdi járási könyvtár részére kijelölt épületet véglegesen átvettük, az átalakítási munkák ezen a héten megkezdődnek. Egyben jelentem, hogy az elmúlt héten "Járási Könyvtár, Sárbogárd, Ady Endre-u. 87." címre butorok és 12 láda könyv érkezett Sárbogárdra. A csomagokat kivitték a megadott címre, ahol akkor még terményraktár volt. A postások lelkiismeretességében megindult a nyomozás, hogy hol van akkor a járási könyvtár, ha a megadott címen nincs. Tekintve, hogy akiktől érdeklődtek, azok nem tudtak arról, hogy lenne járási könyvtár, vissza akarták küldeni a szállítmányt. Akkor szerzett róla tudomást a községi tanács titkára, aki első számú támogatója a járási könyvtár létesítésének, s biztosított helyet a szállítmány részére és kifizette a felmerült költségeket. Hogy mi érkezett, azt senki nem tudja pontosan s azt is megállapítottuk, hogy egy csomag könyv szétesett s az esetleges hiányokért felelőssé tenni senkit nem lehet.

Amikor örömmel vettük tudomásul a könyvek és butorok egy részének megérkezését, ugyanakkor azt is meg kellett állapítanunk, hogy az ügy előadója a Népkönyvtári Központnál a lélektelen bürokratizmus utját járva, hanyagul intézte az ügyet akkor, amikor egy nagyobb értékű szállítmányt feladott egy nem létező járási könyvtár címére a nélkül, hogy erről akár a Járási Tanácsot, akár a Megyei Könyvtárt értesítette volna, hogy intézkedni tudjanak a szállítmány átvételéről és elhelyezéséről.

(A levelet az eredeti hebesírás szerint közöljük.)

/:Könczöl Imre:/  
 a könyvtár vezetője

**Adalékok Könczöl Imre fehérvári éveéhez**  
**(Fejér Megyei Tanács, Székesfehérvári Városi Könyvtár)**  
**1949–1952**

*„Ha Fehérvárról emlékezem, akkor talán először a városhoz fűződő viszonyomat kell említenem, mert egy kicsit az határozta meg fehérvári munkásságom lényegét is. Jó barátommal, iskolatársammal, Csanádi Imrével, illetve az ő versével mondtam én is: „hozzád forraszt ifjúságom”. Fehérvár jelentette számomra a várost. Az első várost, amelyet életemben láttam, az első várost, amely a gyermekkori álmok beteljesülését, a tanulás lehetőségét jelentette számomra és amelynek elámitott a kis falu után a maga nagyságával, gazdagságával; és a város, Fehérvár volt, amelynek az első pofont, az első tuskét adta az ámuló szívet odakerülő gyerekeknek.”*

[Könczöl Imre hangja, magnókazettáról]

**Tisztelt Emléklés!**

Ugye voltak, akik felismerték ezt a jellegzetes hangot? Igen, ez Könczöl Imre hangja volt, aki egy 1971-ben készült felvételen ezekkel a szavakkal emlékezett vissza gyermekkorának Fehérvárral kapcsolatos érzelmeire (mint hallottuk Laznik Gabriellától is, az itteni Ybl reálgimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait). Kérem Önöket, hogy utazzunk tovább együtt az időben: a gyerekkorból átrepülve egészen 1949-ig, hogy innen folytathassuk Könczöl Imre alakjának felidézését. És ha gondolatban mindnyájan ott vagyunk a negyvenes évek végén, akkor abba a korszakba érkeztünk, amelyben éppen most alakul ki az a politikai rendszer, melynek egyik jellemzője, hogy az élet minden területére ki akarja terjeszteni ideológiájának uralmát. E célok megvalósítására igyekszik felhasználni a népművelést, továbbá a könyvtárakat is.

Ma már pontosan meg tudjuk ítélni annak a kornak téveszmére épülő, diktatórikus politikáját, de úgy gondolom, hogy arra is képesek vagyunk, hogy megértsük azokat az embereket, akik ebben a korban, ebben a viszonyrendszerben éltek és tevékenykedtek. Képesek vagyunk arra is, hogy méltón megemlékezhessünk azokról, akik ezekben az években is a közösségért vállalt értelmes munkát tekintették életcéljuknak. Az a meggyőződésem, hogy akiről ma az előadások szólnak ilyen, megemlékezésre méltó ember volt. Hiszen nemcsak a diktatórikus uralom jellemzi ezeket az éveket, hanem egyebek mellett az is, hogy ebben az időszakban teremtődtek meg és kezdtek meg működéssük a ma is fennálló közművelődési könyvtárak, s ennek Fejér megyei folyamatában jelentős szerepet játszott irányító munkájával Könczöl Imre is. Szintén az ő személyisége, elhivatottsága volt meghatározó a múlt század végén alapított székesfehérvári városi könyvtár újjáélesztésében, majd a megyei könyvtár megszervezésében.

Amikor tehát Könczöl Imre életének 1949 és 1952 közötti szakaszáról beszélek, kérem, hogy a történeket, megnyilatkozásokat ne a mai fogalomrendszerünkkel, ne a mai érzelmeikkel ütköztessék, hanem azt a tenni akaró embert lássák, aki egy évtizeddel korábban, még 21 évesen, a Nagy út előtt című versében azt írta a "vad csaták poklára" készülve, hogy "éledő, sziporkázó parázs" akar lenni "az elfojtott máglya hamujában".

Alig múlt harminc éves, amikor 1949 februárjában átvette a Fejér Vármegyei Szabadművelődési Felügyelő-ség hivatalának a vezetését. A háború előtti években ezt a tevékenységi területet még "iskolánkívüli népművelés"-nek nevezték.

Ennek fogalmát váltotta fel 1945 után a "szabadművelődés", mely elsősorban a társadalom öntevékenysé-gére támaszkodva viszonylag sokféle nézetnek és érdeknek engedett teret. A megyei, városi szabadművelődési felügyelőségek irányításával, szakmai támogatásával önképzőkörök jöttek létre, tanfolyamok indultak, szabad-egyetemek létesültek, népfőiskolák alakultak. Különböző típusú ("A" és "B") szabadművelődési vándor-könyvtárak, vándorládák indultak útnak tartalmas irodalommal megrakva.

Könczölnek eddigre már elegendő tapasztalatai gyűltek össze egy megyei hivatal vezetésére, hiszen – ahogy az előző előadásban hallhattuk – korábban Veszprémben, Pápán illetve az MDP országos köz-pontjában is e területen dolgozott.

Érkezése előtti hónapban olvadt be a megyei hivatalba a városi szabadművelődési felügyelőség, így Fejér megye teljességgel hozzá tartozott. Az év elején kezdődött meg és hamarosan befejeződött a megyében a községi szabadművelődési bizottságok megszervezése. A néhány tagú megyei hivatal - Könczöl vezeté-sével - ezeken a helyi bizottságokon keresztül szervezte, irányította Fejér megye művelődésügyét. A hivatal

adta ki az engedélyt a szabadművelődés céljait szolgáló műsoros előadások megtartására, egyidejűleg értesítve az illetékes rendőrséget is az engedélyezésről... A községi szabadművelődési felügyelők havi jelentésekben számoltak be a kulturális eseményekről.

A jelentéseket a hivatal megyei szinten összesítette, és kiértékelve továbbította a minisztériumba. A megyei felügyelő természetesen nem az íróasztalánál töltötte idejét: a községi felügyelők jelentéseit, az esemény értékelését tartalmazó iratok külzetén (az iratokat a Fejér Megyei Levéltár őrzi) gyakran felismerhető Könczöl jellegzetes írása, mely szerint az eseményen személyesen is részt vett. Ez érthető, ha tudjuk, hogy nemcsak az előadás-engedélyek kiadása, hanem gyakran a közreműködők: az előadók, írók, színészek előteremtése, helyszínre vitele és hazaszállításának megszervezése is a feladatai közé tartozott.

Rendszeresen szerepeltek a kultúr munka megyei eredményeinek áttekintéséről készült beszámoló a Fehérvári Naplóban, majd a Fejérmegyei Néplapban, de gondoskodott arról is, hogy a kulturális eseményekről szóló kisebb tudósítások folyamatosan megjelenjenek a megyei lap hasábjain. Ennek az időszaknak a könyvtári vonatkozású ügyeit külön is ki szeretném emelni Könczöl Imre tevékenységéből, hiszen mint korábban említettem, éppen ez volt az a korszak, amelyben az egymástól elszigetelten működő könyvtárak helyett, államilag vezérelve ugyan, de kialakult a közművelődési könyvtárak működőképes hálózati rendszere. (És éppen ez az a korszak, az 1949–1952 közötti évek, melyekre vonatkozóan könyvtáraink története szempontjából még nem rendelkezünk megfelelően plasztikus képpel.)

A Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium 1949-ben kezdte meg a körzeti könyvtárak létrehozását. Ezek az intézmények azzal a céllal létesültek, hogy területükön népkönyvtárakat (vagy más néven alapkönyvtárakat) hozzanak létre, irányítsák módszertanilag tevékenységüket, ellássák őket könyvanyaggal. Az első körzeti könyvtár – még kísérleti jelleggel – 1949 áprilisában jött létre Veszprémben, s az első, általa alapított falusi népkönyvtárat szintén még áprilisban avatták fel Mezőszentgyörgyön. A minisztérium – a további népkönyvtárak szervezése érdekében – szükségesnek tartotta, hogy tudomása legyen az egyes településeken akkor meglévő különböző (állami, közületi, egyesületi, egyházi stb.) könyvtárakról.

Azzal a feladattal bízta meg 1949 júliusában a megyei szabadművelődési felügyelőségeket, hogy a területükön lévő könyvtárak adatait szeptemberig állítsák össze és küldjék be a minisztériumba. Fejér megyében, a Könczöl által szétküldött kérdőív jóval több adatra volt kíváncsi, mint amennyire az eredeti, minisztériumi érdeklődés kiterjedt. A könyvtár elhelyezésén, címén, fenntartóján, kötetszámán és vezetőjén kívül Könczöl a könyvanyag jellegének százalékos megoszlása, az olvasók száma és összetétele, a könyvtáros foglalkozása, iskolázottsága, párt-, (akkor még több párt létezett!) és szakszervezeti tagsága is érdekelt, de lehetőséget adott az általa készített kérdőív egyéb megjegyzések beírására is.

Részben a visszaküldött kérdőívek segítségével, de még inkább sok-sok utazással, gyaloglással, Könczöl, illetve Fábíán Edit (ő könyvtárügyi előadóként dolgozott a felügyelőségen) elkészítették a megyében található könyvtárak viszonylag részletes nyilvántartását. (Itt hívom fel azoknak a figyelmét, akik netán településük könyvtári örökségét kutatják, hogy a Fejér megye 1949 nyarán még meglévő könyvtárainak adatait tartalmazó kérdőívek a Fejér Megyei Levéltárban a Szabadművelődési Felügyelőség iratainak "K" betűs dobozában találhatóak egybegyűjtve.)

A felmérést követően indított akciót a megyei felügyelőség a különböző fenntartók tulajdonában lévő életképtelen töredék-könyvtárak közös községi könyvtárrá való egyesítésére. Amint a Fehérvári Napló 1949. augusztus 20-i számában olvashatjuk: "Hogy a dolgozók irodalmilag megfelelő könyvekhez jussanak, a szabadművelődési felügyelőség úgy határozott, hogy közös helyre csoportosítja a könyvtárakat és a mai szellemnek megfelelően új könyvekkel kibővíti."

A felügyelőség ezzel tulajdonképpen már előkészítette a terepet a leendő székesfehérvári körzeti könyvtár számára. Az intézmény megszervezése is Könczöl feladatköréhez tartozott. Sajnos nem sikerült önálló épületben elhelyeznie, így a körzeti könyvtár a Bartók Béla téri Kultúrház könyvtári szárnyában, a városi könyvtár helyiségeiben kezdte meg működését. Ennek viszont az lett a következménye, hogy a városi könyvtár vezetését ellátó Szemere Gyula gimnáziumi tanár lemondott könyvtárosi megbízatásáról. Így az a fura helyzet állt elő a körzeti, s vele együtt az átszervezett, felújított városi könyvtár 1950. május 21-ei avatásakor, hogy a városi könyvtárnak nem volt kezelője.

A városi vezetés úgy oldotta meg a problémát, hogy az épületben lakó gondnoknő férjét, a dekoratorként dolgozó, eredeti szakmája szerint bádogos szakképzettségű ifj. Szapper Istvánt bízta meg, hogy társadalmi munkában lássa el a könyvtárosi teendőket.



Könczöl a szabadművelődési felügyelőségek felszámolásakor lényegében a korábbi munkakörét folytatta az újonnan létrejött Fejér Megyei Népművelési Központ vezetőjeként, majd 1950 augusztusában kapta meg kinevezését a Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága népművelési alosztálya, később a vb oktatási és népművelési osztályának vezetésére. Végül 1951 augusztusától a népművelési osztály vezetője lett. Felügyelete alá tartozott a fehérvári körzeti könyvtár is, amely valójában mintegy két hónappal a hivatalos avatást megelőzően már megkezdte működését: vezetője Mácsai Lajosné és a szervező-könyvtáros Kocsis István 1950 májusáig 29 úgynevezett alapkönyvtárt szervezett meg a megyében, s ezt a lendületet változatlanul tartotta a későbbiekben is. Joggal írhatta Könczöl "Megváltozott Fejér megye szellemi arculata" című, a Fehérvári Naplóban, 1950. október 10-én megjelent cikkében, hogy a körzeti könyvtárhoz tartozó "községi népkönyvtárak száma október végéig 60-ra, jövő januárig pedig 80-ra növekszik. Egy-egy falu népkönyvtárában 200 kötet áll a dolgozók rendelkezésére és a szükség szerinti csereanyag. [...] Nagy sikere volt a megyeszerte megrendezett ankétoknak, Pusztaszabolcson Petőfi költészetét, Ercsiben Aszásjev »Távol Moszkvától« című regényét, Baracskán az új magyar írók antológiáját vitatták meg a dolgozó paraszt olvasók. Az elmúlt télen 170 olvasókör működött rendszeresen a megyében. [...] De a művelődésnek bármelyik ágát is nézzük, mindenütt tapasztalhatjuk, hogy megindult megyénkben a nagy fordulat: a kultúra valóban a népé lett". Ekkorra azonban már teljes mértékben befejeződött az a folyamat, amely még 1949-ben kezdődött meg, s amely a szabadelvűség fokozatos kizárásával, a szabadművelődésből a – politikai és ideológiai szempontból egyoldalú – népművelésbe torkollott. Valójában már nem is az úgynevezett "nép" kultúrájának művelése, hanem a napi agitációs feladatok ellátása lett a népművelési osztály munkája: pl. 1950 őszén a tanácsválasztási olvasómozgalmi könyvek elosztási tervének készítése, majd a szovjet példa nyomán kialakított kultúrotthon mozgalom, a körzeti és járási kultúrversenyek, a politikai és ideológia propagandának lehetőséget nyújtó falunapok, tanyanapok szervezése, a terménybegyűjtés sikeréért agitáló kultúrgárdák létrehozása és működtetése jelentette a népművelési munkát.

Példaként hadd idézzem fel a Fejér Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága 1951. július 18-i ülését, melyen Könczöl Imre volt az előadója a "Kultúragitációs feladatok a begyűjtés sikeréért" című napirendi pontnak. Hogy érzékelhessük az akkori légkört, idézek a tanács vb határozatából: "A megyei tanács vb. felhívja a jár. tanácsok elnökeit, utasítsák a kgi tanácsokat, hogy helyezzenek súlyt a kulturális agitációnál a tszcs-k eredményeinek népszerűsítésére, állítsák példaképpül az egyénileg dolgozó parasztok elé. Éberrel ügyeljenek a begyűjtött gabonára, az ellenséget a kultúrmozgásokban is leplezzék le és tetteiket hozzák nyilvánosságra". Könczöl az 1971-es visszaemlékezésében – melynek érdemi része 1977-ben a Fejér Megyei Könyvtárosban is megjelent – arról is szól, hogy mennyi vívódást és gyötrelmet okozott számára a művelődési munka formai és tartalmi megváltozása.

A könyvtárak működésére is jellemző volt ez a szemlélet, ugyanis a könyvet a szocialista építés fontos fegyverének tekintették. Ám annyira azért mégsem fontosnak, hogy a fehérvári tanács az 1951. évi költségvetésében pénzt tervezett volna városi könyvtárosi állásra vagy a könyvtár gyarapítására. A megyei tanácsnál azonban Könczöl elképzelései között szerepelt a városi könyvtár korszerűsítése is. Elérte, hogy az 1952. évi városi költségvetés tervezetében már szerepeljenek összegek könyvtárosi állásokra, állománygyarapításra és kötetelésre, valamint a helyiségek felújítására.

A Népművelési Minisztérium 1951. október 11-én értesítette a körzeti könyvtárat (mint a városi könyvtár felettes szervét) arról, hogy az Országos Létszámbizottság jóváhagyta a városi könyvtár személyzetének beállítását: 1951 hátralévő hónapjaira még csak időszakos állásúként, jövőre viszont már állandó státuszúként. A körzeti könyvtár vezetője, Mácsai Lajosné ifj. Szapper István kinevezését javasolta, aki másfél éven át (mint említettem) társadalmi munkában tevékenykedett a városi könyvtárban, a megyei pártbizottság (mert a dolgok végső soron ott dőltek el a megyében) azonban november elején Könczöl Imre mellett foglalt állást. Könczöl ugyanis a megyei tanács vb elnöke 1951. október 24-i dátummal felmentette osztályvezetői állásából. A határozat szerint erre a Népművelési Minisztérium Könczölt elmarasztaló leirata adott okot. Hogy valójában mi lehetett a háttérben az az iratokból nem derül ki, de akkoriban elegendő volt egy rosszalló megjegyzés "illetékes helyről" s életutak törhettek derékba. Az ügy azonban úgy látszik nem lehetett olyan jelentőségű, hogy ne kapjon bizalmat a városi könyvtár vezetésére. 1951. november 16-án kezdte meg könyvtárosi teendőinek végzését a városi könyvtárban. Korábbi munkaköréből adódóan sem volt teljesen ismeretlen előtte a könyvtárosi munka, de azért áttanulmányozta a hozzáférhető (igazából akkor még eléggé szegényes) szakirodalmat, s előzetesen gyakorolgatta a címléírást és az osztályozást is. Bár volt tudomása az intézmény

problémáiról, a tényleges helyzet mégis megdöbbenetett. A kereken háromezer kötetnyi forgalmi anyagból alig több mint ezer kötet volt a nagyjából a mai igazgatói iroda tájékán lévő emeleti helyiség négy állványán elhelyezve. A városi könyvtár háború előttről megmaradt állományát, a kb. tízezer kötet könyvet és folyóiratot, a felső raktárszint padlóján találta fölhalmozva. A könyvtár valóságos állományáról sem leltár, sem egyéb nyilvántartás vagy katalógus nem létezett. A több mint hétszáz beiratkozott olvasóból mindössze 170 körül volt azoknak a száma, akik tényleges könyvtárhasználónak voltak tekinthetők. (Többségük általános és középiskolás tanuló volt.)

Mindenekelőtt életet igyekezett lehelni a tetszhalálban szendergő intézménybe. (A leheletet szó szerint is érthetjük, mivel a városi tanács nem gondoskodott a téli tüzelőanyagról, s így a novemberi-decemberi hidegben bizony meglátszott a könyvtárban a lehelet.) Rendszerezte a kölcsönzőhelyiség polcain lévő anyagot, melyet kiegészített a körzeti könyvtár letéti állományából kigyűjtött mintegy 300 kötetnyi színvonalas irodalommal, s megkezdte a régi állományból a kölcsönzésbe bevonható művek kiválogatását. Sokszorosított körlevélben tájékoztatta a nyilvántartott olvasókat, valamint a különböző intézményeket és testületeket a könyvtár, most már naponkénti, délutáni nyitvatartásáról. (Az első napok történetéhez tartozott annak felfedezése, hogy az épület gondnoka – a körzeti könyvtárosok hallgatóságos beleegyezésével – disznót hízlal a raktár alsó szintje és a kazánház közötti világítódarban. Természetesen azonnal megszüntette ezt a bizarr állattartást.) A december hónapra vonatkozó statisztikai jelentésen már látszódnak munkája eredményei: az év végéig 810 főre emelkedett a beiratkozott – most már valódi – olvasók száma, akik összesen 976 alkalommal látogatták meg a könyvtárat, s majdnem kétezer könyvet kölcsönöztek ki. (Az adatok értékelésekor figyelembe kell venni, hogy a hónap közepén másfél hétig szünetelt a nyitva tartás, mivel Könczöl a városi könyvtárak vezetőinek továbbképzésén vett részt a fővárosban!) Most már nem Kazakevics: Tavasz az Oderán és Azsajev: Távolság Moszkvától című művei vezették a legtöbbet olvasott könyvek rovatát, hanem Jókaitól a Fekete gyémántok és Veres Pétertől a Próbatétel.

Mint a Székesfehérvári Városi Könyvtár első kinevezett főállású vezetője, a működés tartalmi szempontjait és az elérendő célokat kellett elsőként megfogalmaznia – maga és felettesei számára – a könyvtár 1952. évről vonatkozó munkatervében. Az ötoldalas dokumentum az akkor szokásos idézettel kezdődik (de nem Rákositól, vagy Sztálintól, ahogyan akkor illett volna, hanem Lenintől – s ez a finom megkülönböztetés mai gondolkodásunkkal már alig érzékelhető), majd az intézmény helyzetének általános bemutatása után a következőkben határozza meg a legfőbb célt:

"Most kell megteremteni a tulajdonképpeni Városi Könyvtárt, amely

a./ elősegítheti, hogy a város megnövekedett lakossága, köztük elsősorban az új ipari munkások tömege, az állami gazdasági és termelési funkcióba került sok új káder megismerhesse népünk történelmének, nyelvének és irodalmának azt a minimumát – ahogy Révai elvtárs meghatározta – mely nélkül nem lehet országos látókörrrel és szocialista öntudattal rendelkező kultúremler, [...]".

A munkatervben felsorolt szakmai feladatok a könyvtári munka teljes körére kiterjedtek, hiszen itt az alapok lerakásáról, egy működő, az egész város lakosságát ellátó könyvtári intézmény kialakításáról volt szó. Az őszi időszakra jelölte meg a terv a kézikönyvtárral ellátott olvasóterem, valamint az ifjúsági kölcsönző létrehozását, a fiókkönyvtárak megszervezését a város külső területein. A feladatok elvégzéséhez elhivatott könyvtárosokra volt szükség. Könczöl ragaszkodott ahhoz, hogy maga választhassa ki munkatársait. Az ő döntése nyomán lett könyvtárossá kinevezve elsőként Fekets Gábor, ezt követően hamarosan Somkuti Ágnes (később Farkas Józsefné) és Kalocsa Irén, majd Kő Erzsébet (később Boda Imréné), aki az adminisztrációs ügyeket intézte. Vezetőjük irányításával a könyvtárosok lelkesen, gyakorlatiasan, nagy lendülettel fogtak hozzá a rendezetlen gyűjtemény könyvtárrá való átalakításához, a folyamatos könyvtári szolgáltatások beindításához. Megkezdődött a teljes könyvvállomány nyilvántartásba vétele, feldolgozása. Most már hétfőtől péntekig minden nap délután 2 órától este 7-ig és szombaton 1 órától 3-ig lehetett könyvet kölcsönözni. Elindult a később hagyományossá váló könyvtári rendezvények – akkori nevén ankétok – sorozata, külön a felnőtt- és külön a gyermekolvasók számára.

Könczöl jó politikai érzékkel képviselte az általa vezetett intézményt a tanácsi és a pártbizottsági szerveknél. Minden lehetőséget megragadott, hogy a potenciális olvasók körében ismertté tegye létezését. A könyvtár, ma úgy mondanánk, hogy a jó PR munkája nyomán 1952 első felében látványosan megnövelte olvasóinak számát, látogatottságát és kölcsönzési forgalmát. Az eredményeket tapasztalva, júniusban az akkoriban szokásos féléves szocialista munkaversenyre hívta ki a veszprémi városi könyvtárat, azt a célt tűzve ki maga elé, hogy a versenyszereződés minden pontjában túlteljesíti saját vállalását.

Székesfehérvár könyvtára, Könczöl Imre vezetésével ebben az évben kezdte elfoglalni azt a pozíciót a város kulturális életében, amelyet nem volt képes betölteni fennállásának addigi közel hatvan évében.

Sikeres könyvtárvezetői működése mellett, személyének ismertsége is közrejátszott abban, hogy 1952 tavaszán, a megyei könyvtárak szervezésekor a Népművelési Minisztérium Könyvtári osztálya nem a körzeti könyvtárossal, hanem vele tárgyalt a Fehérváron létesítendő megyei könyvtár ügyében. A megyei tanács vb június 10-i ülése is Könczöl Imre bízta meg a szervezés munkájával. (Csak érdekességként említem meg, hogy a jegyzőkönyvben Könczöl József néven szerepel!) Az alkalmasnak tűnő épületek közül a város illetékes vezetői egyet sem voltak hajlandók átadni a leendő intézmény számára, így egyedüli lehetőségként a városi illetve a körzeti könyvtár helyiségeinek átalakítása jöhetett szóba. A szükséges belső átépítés megtörténte után a városi és a körzeti könyvtár összevonásával létrejött megyei könyvtár avatására 1952. augusztus 19-én került sor az épület előtt, itt a Bartók Béla téren, ünnepi műsor és ünnepi szónoklatok kíséretében. A könyvtárosok nevében Könczöl Imre vette át jelképesen a megyei könyvtárat az egész teret betöltő közönség előtt. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy közel fél évig csak ideiglenes megbízatással látta el a megyei könyvtár vezetését, valódi kinevezése 1953. január 1-jei hatállyal történt.)

Tisztelt Emlékkülés!

Ezek voltak azokat az adalékok, melyekkel hozzá kívántam járulni a Könczöl Imre tiszteletére rendezett emlékkülés programjához. El kell mondanom Önöknek, hogy közvetlenül talán csak egyszer láttam Könczöl Imrét, de a megyei könyvtárban töltött 25 évem után szinte azt érezhetem, hogy személyes ismerősöm volt. Persze, hiszen ugyanazokban a helyiségekben mozogtam, ahol egykoron ő is megfordult; hiszen ugyanazokban a zugokban fordultam meg, ahová ő rejtette a szerzetesi könyvtárak elkobzott könyveiből azokat az értékes műveket, melyeket eredetileg Sztálinváros építőinek szántak; hiszen együtt voltam Kalocsa Irénnel és Somkuti Ágnessel, akik a kezdetektől munkatársai voltak, s azok egy részével is, akik már a megyei könyvtárban dolgoztak vezetése alatt.

De másik érzelmi szál is kapcsol Könczöl Imre személyéhez! Annak a településnek, Váralpoltának a történetét, hagyományait kutatta és írta meg később, amely településhez gyermekkorom emlékei kapcsolnak, s amely közel másfél évszázadon át adott életeret családom apai ágának. E kettős kötődéstől indítva kívántam emléket állítani Könczöl Imrének, fehérvári működése első négy évének bemutatásával.

Köszönöm a figyelmüket!

## Források

- Fejér Megyei Levéltár IV–B–425 Fejér megyei tisztviselők, állami alkalmazottak személyzeti nyilvántartása.
- Fejér Megyei Levéltár XXIII–2. A Fejér Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága ülései jegyzőkönyvei. 1951–1952.
- Fejér Megyei Levéltár XXIII–14. A Fejér Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága Oktatási és Népművelési Osztálya iratai. 1950–1954.
- Fejér Megyei Levéltár XXIV–501. Szabadművelődési Felügyelőség iratai.
- Fekets Gábor: "Péntek voltam Könczöl-Robinson mellett". In: Fejér megyei könyvtáros, 1977. 2. sz. p. 24–27.
- Kéglí Ferenc: 100 éves könyvtár Székesfehérváron. A Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár elődje, a városi könyvtár. 1893–1952. Székesfehérvár, 1993.
- Könczöl Imre: "Haldokló hattyúm – szép emlékezet". Morzsák – adalékok a Fejér Megyei Könyvtár "óskorához". In: Fejér megyei könyvtáros, 1977. 2. sz. p. 5–23.
- Könczöl Imre: Nagy út előtt. Versek. Nagykőrös, 1939.
- Könczöl Imre visszaemlékezése. Hangfelvétel 1971. Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár.
- [Tóth György István]: In memoriam Könczöl Imre. In: Fejér megyei könyvtáros, 1990.1. sz. p. 57–59.



## Egy tanácskozás margójára, avagy könyvtári párosverseny 1952-ben

A beköszöntőben röviden tudósítottunk Könczöl Imre születésének 80-dik évfordulóján rendezett tanácskozásról. E sorok írója az előadása végén a következő dokumentumokat idézte fel a hallgatóság körében egyrészt azért, hogy érzékeltesse azt, hogy az 1950-es évek erőltetett munkaverseny mozgalmi miként érintették a könyvtárügyet (és mi mindennel kellett foglalkoznia a könyvtárosnak, könyvtárigazgatónak), másrészt azért, hogy jelezze, a két megyei könyvtár közötti baráti munkakapcsolat évtizedekre nyúlik vissza. A párosversenyre előadásában egyébként Kéglí Ferenc is utalt, ezért is érdemes felidézni az ezzel összefüggő dokumentumokat. (Könyvtári párosversenyek természetesen nemcsak a megyei könyvtárak között zajlottak, a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár irattárában számos dokumentum található a községi könyvtárak közötti versenyekről is.)

Sajnos a dokumentumokat nem tudjuk fénymásolatban közölni, mert eredetiben is alig olvashatóak. Tekintettel arra, hogy az irattárban nem leltük nyomát, az egyik levélben jelzett székesfehérvári tapasztalatsere értekezlet bizonyára elmaradt. (A leveleket és a jegyzőkönyvet eredeti helyesírásuk szerint közöljük.)

Arató Antal



**„Népművelési Minisztérium**  
**Budapest V.**  
**Báthory utca 10.**

*Ikt.sz.: 865-Ált-36*

*Kelet: Budapest, 1952. szept. 13.*

*Tárgy: Információ kérés  
a párosversenyekről.*

*Előadó: Simon Lászlóné*

*Megyei Könyvtár Vezetőjének  
Székesfehérvár,*

*Kérem, Elvtársat, hogy eddigi párosverseny eredményeikről jelenlegi állásáról számoljon be pontos, számszerű adatokkal a kitűzött versenypontok lapján. Feltétlenül közölje véleményét és javaslatát, hogy annak figyelembevételével tudjuk a versenyt kiszélesíteni. Határidő: október 1.*

*Elvtársi üdvözléssel:  
Kardos Ferenc sk.  
osztályvezető. h.”*

Megyei Könyvtár, Székesfehérvár, Bartók Béla tér 1. Tel: 204.

865-391/1952.sz.

Tárgy: Tapasztalatcsere értekezlet

Megyei Könyvtár Vezetőjének,

Veszprém

A Népművelési Minisztérium október 1-re tájékoztatást kér a veszprémi és a székesfehérvári könyvtár közötti párosverseny eredményeiről és jelenlegi állásáról. Tekintve, hogy pontos, számszerű adatokat kell küldeni, szükségesnek tartanám mindkét könyvtárnál egy tapasztalatcserevel egybekötött közös megbeszélés tartását.

Az első megbeszélés tartására f.hó 22-re, hétfőre szeretettel meghívom az Elvtársat a versenyt elindító Lóránd Imre elvtárssal együtt. Utána néhány nappal mi is átmennénk ketten Veszprémbe.

Kérem az Elvtárs mielőbbi értesítését, javaslatom elfogadják-e, s ha igen, mikor érkeznek?

Székesfehérvár, 1952. szeptember hó 16-án.

/:Könczöl Imre:/  
a könyvtár vezetője

### Jegyzőkönyv

amelyet felvettünk Veszprémbe a Megyei Könyvtár helyiségében 1952. október 8-án a Fejér és Veszprémmegyei könyvtárak városi részlegei közötti féléves szocialista munkaversenyének értékelése alkalmával.

Jelen vannak: a fejérmegyei könyvtár részéről Könczöl Imre és Fekecs Gábor, a veszprémi könyvtár részéről Varga Béla és Loránd Imre.

A verseny pontjai alapján kiindulásként megállapítják, hogy az olvasók száma a verseny első negyedében a székesfehérvári könyvtár az olvasók számát 1325-ről 2084-re, a veszprémi könyvtár pedig 1807-ről 2160-ra emelte. Az első versenypont feltételét vagyis az olvasók számának emelését a székesfehérvári 759, a veszprémi könyvtár 363 új olvasó szervezésével teljesítette.

A versenyszervezők második pontját a kikölcsönzött kötetek számának emelését a versenyben álló könyvtárak a következőképpen teljesítették: a székesfehérvári könyvtár havi forgalma a verseny megkezdése előtti június hónapban 5484 kötet a veszprémi könyvtáré pedig 4241 kötet volt. Szeptember hónapban pedig a székesfehérvári könyvtár forgalma 8456 kötet, a veszprémi könyvtáré pedig 4515 kötet volt.

A versenyszervezők 3. pontja ankétok és ismertetések tartása, Veszprémbe 3 Székesfehérvárról 5 rendezvényt tartottak.

Fentiek alapján megállapítjuk, hogy a számszerű adatok figyelembevételével a verseny első negyedévi szakaszán a székesfehérvári könyvtár jobb eredményeket ért el. Itt azonban figyelembe kell venni azt hogy Veszprém kb. 22.000 lakosával szemben Székesfehérvárnak kb. 45-50.000 lakosa van. Lényeges körülmény az is, hogy Székesfehérváron a könyvtár csak ez év februárjában kezdte működését tehát a könyvtár iránti érdeklődés természetesen nagyobb mint Veszprémbe ahol másfél év óta már megszokottabbá vált.

Megállapítjuk, hogy a verseny mindkét könyvtár munkáját nagymértékben előrelendítette, az olvasókkal való foglalkozást elmélyítette.

Veszprém, 1952. okt. 8.

## Levél Kabdebó Tamástól

Szeptemberben az Írorszáiban élő Kabdebó Tamás író, könyvtárigazgató (mellesleg történész, irodalomtörténész) volt a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár vendége. A jól sikerült író-olvasó találkozó előtt mutattam meg neki dr. Supka Géza lapkivágat-gyűjteményét, ami dr. Supka Magdolna művészettörténész adományaként került a könyvtár birtokába. Tudtam, hogy Kabdebó Tamás avatott kutatója az ír-magyar kapcsolatoknak, s persze bíztam abban, hogy találunk majd számára is érdekes dokumentumokat a több mint 100.000, tematikusan rendezett lapkivágat között.

Kutakodásunk nem volt hiábavaló. Az *England, Ireland* címszó alatt több mint 70 olyan lapkivágatot leltünk, amely Írországról szól, s közülük mintegy 30 szorosán kapcsolódott Kabdebó Tamás kutatási témájához. A cikkek 1928 és 1942 között jelentek meg a *Pesti Napló*ban, a *Magyar Nemzet*ben, a *Magyar Hírlap*ban, a *Nemzeti Újság*ban, de akadt olyan is, amelyet a *The Manchester Guardian*, a *Das Reich* vagy más külföldi újság közölt. A lapkivágat-gyűjtemény különös érdeme ugyanis az, hogy egy-egy tárgykör (vagy személy stb.) után kutatva könnyen (olykor nehezebben) fellelhetjük azokat az írásokat, amelyeket a korabeli napilapok repertóriumai (igaz, csak néhány jelent meg) sem tárnak fel. A Pesti Ernő által összeállított kézikönyv (*Est-lapok. 1920-1929. Repertórium. Bp. PIM, 1982-1988., 1-6. köt.*), amelyben tájékozódhatunk a *Pesti Napló*ban megjelent írásokról is, „elsősorban csak az irodalmi, művészeti, kulturális és sajtótörténeti érdekű publikációkra koncentrálni”, ezért hiába is kerestük vissza a műben a gyűjteményből kiválogatott lapkivágatok leírásait. A *Magyar Nemzet* Kendéné Palágyi Erzsébet, majd Dékány Endre által összeállított repertórium (*Magyar Nemzet. Repertórium. 1938-1944. Bp. PIM, 1980-1991., 1-4. köt.*) regisztrálja a vezércikkeket, a belső vezércikkeket és bőségesen válogat a politikai publicisztikai írásokból is, mégsem tárja fel azokat a terjedelmes írásokat, amelyeket szintén kiválogattunk Kabdebó Tamással. Csak egyetlen példát: *A spanyolok és a franciák Írországon át akarják megtámadni Angliát* című 5 hasábos cikk az újság 1939. ápr. 9-i számának 40-dik oldalán jelent meg. A repertórium ennek a számnak 37 cikkét sorolja fel (többek között az ország gazdasági stb. viszonyairól tudósító *Mit ér Albánia?* című tudósítást is), ám ezt a cikket nem regisztrálja, csak azt, hogy a lapszám 32-42. oldalán világpolitikai melléklet olvasható aktuális nemzetközi kérdésekről. Sajnos nem sokat érünk ezzel sem ha pl. erről vagy a többi cikkről leírás készült volna repertóriumban. Ugyanis egyik repertórium sem tartalmaz tárgymutatót (a *Magyar Nemzet* első kötetének a beköszöntője még beígéri, hogy az utolsó kötetben meg fog jelenni), csak névmutatót, amely földrajzi neveket nem tartalmaz. Így a kutató hiába is próbálna tájékozódni a mutató segítségével az Írországról (vagy pl. Albániáról) megjelent írásokról - legfeljebb át kellene böngésznie az egész repertóriumot. (Hiába kerestük a névmutatókban a két világháború között legismertebb ír politikusok - De Valera, Robert Casement - nevét is.) Mindezzel természetesen nem az egyébként kitűnő repertóriumok használhatóságát szeretném vitatni, hanem csupán felhívni a könyvtárosok, kutatók figyelmét a lapkivágat-gyűjteményre. Valójában ezt szolgálja Kabdebó Tamás levelének (amit akkor írt, amikor megkapta az általa kért cikkek fénymásolatait) közlése.

Arató Antal

### Kedves Tóni!

*Vettem leveledet, csomagodat nagy örömmel. Sors bona nihil aliud monda Zrínyi és ez így vagyon. Sobor Anti barátsága szerzett engem Fehérvárra, Péntek Imre szakértelme köt már hozzátok intellektuális kötelekkel és lám, a kegyes istennő elvezérelt hozzátok a volt ciszter gimibe, hol elnyertem egy okos közönség kegyét és értő, meleg kollegiális barátságodat. Ez a nagyon szívemengető élményanyagot - nota bene, sursum carda nekünk szíveseknek! - még megpatkoltad remek küldeményeddel. A Supka hagyatékból (áldassék emléke!) általam kiválasztott anyag kópiái meglendítik ír-magyar kapcsolatokat kutató munkám kerekét, már-már válaszolni tudok ezeknek alapján arra a kérdésre: mit tudunk az írekről a két háború között?*

*Kérek tolmácsold Supka Géza leányának hálás köszönetemet. Im egy rendszeres, komoly és polihisztor tudású ember, Supka Géza hagyatéka így, ilyen kisebb nagyobb mellékfolyókon keresztül ömlik bele (marad meg) az általános civilizációs folyamba, folyamatokba.*

*Közreműködésedet köszönve, maradok mindnyájatok baráti híve,*

Kabdebó Tamás

## Kommunikációs tanfolyam Székesfehérvárott

Személyiségfejlesztő és a könyvtáros kommunikációs készségét javító tanfolyamot szervezett ez év őszén a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár az MKE Fejér Megyei Szervezetével együtt. (A költségekhez 30.000 Ft-tal járult hozzá az MKE Közkönyvtári Egylete.) A tanfolyamon 17 fő vett részt, egy-egy foglalkozás időtartama 3 óra volt, a foglalkozásokat dr. Csapó Edit, az OSZK KMK osztályvezetője vezette.

A tanfolyam megszervezésével elsősorban azt a lehetőséget kívántuk biztosítani, hogy munkatársaink nem a hagyományos jellegű tanulás útján, egy kockázatmentes közegben saját élményeken, tapasztalatokon keresztül szerezzenek ismereteket és ezáltal a kommunikációs lehetőségek gyakorlati alkalmazását elsajátítsák.

A bevezető előadás elméleti megalapozása volt az elsősorban gyakorlati célú tanfolyamnak. Szó esett a hagyományos tanulás jellemzőiről, amelyben a visszacsatolásra nincs vagy csak nagyon kevés lehetőség van, valamint arról, hogy csoport tréning keretében a hagyományoshoz viszonyítva miként lehet hatékonyabb és eredményesebb a tanulási folyamat. A viselkedés McClelland-i modellje, a kommunikáció Schulz von Thun féle megközelítése szintén a tanfolyam első, elméleti részének témái voltak. Az ezt követő foglalkozásokon helyzetgyakorlatok következtek, melyek értékelése, megbeszélése lehetőséget adott arra, hogy a résztvevők értékes visszajelzéseket kapjanak saját (és adjanak egymás) különböző helyzetekben történő - sokszor nem is tudatos - viselkedéséről, nem verbális kommunikációjáról. Ez utóbbi tudatosítása - mivel ez legtöbb esetben nem szándékos - különösen nagy hangsúlyt kapott, hiszen nagymértékben megkönnyítheti vagy szándékunk ellenére gátolhatja az adott szituációban a kommunikációt, a másik fél megértését, saját álláspontunk, véleményünk megértetését. A helyzetgyakorlatok szorosan kapcsolódtak a kommunikáció hatékonyságának kérdéséhez, módot adtak arra, hogy a résztvevők gyakorlati példákon keresztül megismerjék a kommunikációt gátló tényezőket, valamint áttekinthessék a hatékony és eredményes kommunikáció feltételeit és alkalmazni is tudják azokat.

A személyiségfejlesztő és kommunikációs készséget javító tréning elérte célját. A résztvevők visszajelzései egyértelműen igazolták, hogy a tanfolyam során hasznos és használható ismereteket szereztek (kaptak) mind önmaguk, mind pedig a hatékony kommunikációt illetően. Egyhangú volt az a vélemény is, hogy ez a 12 órás tanfolyam rövid volt, és csak az alapokat „rakta le”, és minden résztvevő egyetértett abban is, hogy nagyon jó lenne, ha tovább lehetne menni ezen a megkezdett úton.

Hegy Tamás

### A német nemzetiségi gyűjtemények helyzete Fejér megyében

Fejér megyében 10 településen (Mór, Balinka, Etyek, Gánt, Isztimér, Mány, Pusztavám, Szár, Vértesacs, Vértesboglár) működik német nemzetiségi gyűjtemény. A Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár, mint nemzetiségi báziskönyvtár ezen német nemzetiségek lakta települések könyvtári ellátását segíti, szervezi. Természetesen rendelkezik egy jelentősebb, 5185 kötetes német nyelvű állományrészszel, amely igény szerint (könyvtárközi kölcsönzés) szintén a megye területén élő nemzetiségek ellátását gazdagítja. Meg kell még említeni a bicskei városi könyvtárat, ahol az átlagnál több - kb. 850 kötet - német nyelvű könyv található az állományban, mivel Bicske korábban a vonzaskörzetében lévő német nemzetiségi falvak járási központja volt és így közvetett módon ma is szerepet játszik e települések könyvtári ellátásában.

A tíz település nemzetiségi gyűjteményeit vizsgálva - mivel a német nyelvű gyűjtemény a könyvtári állomány egészének egy részét képezi - nem lehet eltekinteni attól, hogy a könyvtárak egészéről is képet kapjunk. Bizonyos ugyanis, hogy a könyvtár általános állapota, színvonala nagy mértékben meghatározó a német nyelvű állományrész használatára is. Nézzük meg tehát először, hogy a megye többi könyvtárához viszonyítva milyen szinten állnak a nemzetiségi települések könyvtárai. (A móri városi könyvtárral e részben nem foglalkozunk, mert sok szempontból - mint majd a későbbiekből is ki fog derülni - külön kategóriát képvisel a

nemzetiségi gyűjtemények között.)

Az 1.sz. táblázatból a községek és a könyvtárak nagyságrendjét mutató és működésükre jellemző legfontosabb adatok láthatók.

1. sz. táblázat

<i>Községek</i>	Lakos	Alapterület (m <sup>2</sup> )	Könyvtári állomány	Beszerezési összeg (eFt)	Beiratkozott olvasó	Kölcsönzött dokumentum
<i>Balinka</i>	904	32	6582	55	73	2057
<i>Etyek</i>	3267	158	19072	584	819	38128
<i>Gánt</i>	783	60	5383	0	48	158
<i>Isztimér</i>	891	48	8708	11	150	2400
<i>Mány</i>	2084	63	8434	119	155	4279
<i>Pusztavám</i>	2523	93	13143	65	241	4695
<i>Szár</i>	1695	36	8243	82	103	936
<i>Vértessacsa</i>	1761	76	7101	57	148	3560
<i>Vérteshoglár</i>	892	16	5332	98	73	2312

A táblázatból kitűnik, hogy a német nemzetiségi községek többsége az ún. kistelepülések kategóriájába tartozik. Egy korábbi, 1997-ben készített felmérésben, amely a kistelepülések könyvtári ellátását vizsgálta (Könyvtári Levelező/Lap 1997. 10. szám), a statisztikai adatok elemzésével arra megállapításra jutottunk, hogy a 2000 lakos alatti településeken a könyvtári ellátás színvonala, teljesítménye - a kivételek ellenére is - nagymértékben alatta marad az e lélekszám feletti községekben tapasztalhatónak. E megállapítás, ha az 1. sz. és 2. sz. táblázatban közölt adatokat vizsgáljuk, a nemzetiségi településekre vonatkoztatva is igaz, annak ellenére, hogy Pusztavámon (2523 lakos), amely a második legnagyobb lélekszámú nemzetiségi település a megyében, mindössze 65 ezer Ft-ot, míg a 892 lakosú Vérteshogláron ezzel szemben 98 ezer Ft-ot fordítottak állománygyarapításra 1997-ben. A beszerzési keretek - amelyek nagysága mindenképpen jelzés értékű a könyvtár helyzetét és működését illetően -, Etyek és Mány kivételével mindenütt 100 ezer Ft alatt maradnak. Ha mást nem vennénk figyelembe csak a beszerzési összeget, már ez alapján is nyugodtan kijelenthetjük, hogy nemcsak a nemzetiségi, hanem az általános könyvtári ellátás sem lehet megfelelő.

A 2. sz. táblázatban közölt arányszámok a megyei átlaggal való összevetést teszik lehetővé. A kiolvasható adatok nem kívánnak részletezést, következtetésként is csak annyit szeretnénk megjegyezni, hogy minden mutató esetében 3-5 könyvtár a megyei átlag alatt áll.

2. sz. táblázat

<i>Községek</i>	Beszerezési összeg (Ft/lakos)	Alapterület (m <sup>2</sup> /100 lakos)	Áll./m <sup>2</sup>	Áll./lakos	Olv./lakos %-ban	Kölcs. dok./olvasó
<i>Balinka</i>	61	3,5	206	7,3	8,1	28,2
<i>Etyek</i>	179	4,8	121	5,8	25,1	46,6
<i>Gánt</i>	0	7,7	90	6,9	6,1	3,3
<i>Isztimér</i>	12	5,4	181	9,8	16,8	16,0
<i>Mány</i>	57	3,0	134	4,0	7,4	27,6
<i>Pusztavám</i>	26	3,7	141	5,2	9,6	19,5
<i>Szár</i>	48	2,1	229	4,9	6,1	9,1
<i>Vértessacsa</i>	32	4,3	93	4,0	8,4	24,1
<i>Vérteshoglár</i>	110	1,8	333	6,0	8,2	31,7
<b><i>Megyei átlag:</i></b>	<b>54</b>	<b>3,6</b>	<b>112</b>	<b>4,0</b>	<b>10,9</b>	<b>25,3</b>



A nemzetiségi könyvtári ellátásról korábban dr. Kisteleki Győzőné számolt be a Fejér Megyei Könyvtáros 1988/2. számában. A fenti adatok azt mutatják, hogy az azóta eltelt tíz esztendőben a helyzet nem változott számottevően. A nemzetiségi könyvtári ellátás - a folyamatos, ám kismértékű állománynövekedéstől eltekintve - nem javult. A községi könyvtárak saját forrásból nem vásárolnak német nyelvű könyveket. Az állomány kihasználtsága nagyon alacsony fokon áll ma is. Abban ugyan egyet lehet érteni, hogy nem a darabszám az egyedül és elsősorban meghatározó a használatot illetően. Sokkal fontosabb, hogy olyan legyen az állomány, ami megfelel a használók (ez esetben a gyerekek, iskolások) érdeklődésének. Ez azonban rendszeres gyarapítást igényel és ehhez megfelelő beszerzési keret szükséges. Tény azonban, hogy Fejér megyében a móri és a megyei könyvtár kivételével saját forrásból egyetlen könyvtár sem gyarapítja német nyelvű állományrészét. Évek óta csak a megyei könyvtár közreműködésével, különböző alapokhoz, alapítványokhoz benyújtott pályázatok révén kerül német nyelvű könyv a könyvtárakba. Ez már önmagában elgondolkodtató. A központi beszerzéseknél a megyei könyvtár mindig arra törekedett, hogy a rendelkezésre álló szűkös keretből elsősorban az iskolás, óvodás korosztály igényeit elégítse ki.

Nem kétséges, hogy az állományfejlesztést rendkívül megnehezíti a könyvek árának emelkedése. A német nyelvű könyvek átlagos ára jelenleg 1500-2500 Ft között mozog. Ezzel magyarázható, hogy e települések német nyelvű állománya szinte kizárólag csak ajándékozások révén gyarapodik. 1998-ban pályázati támogatásból 73.392 Ft-ért vásároltunk könyveket. 11 db-ot a megyei könyvtár, 27 kötetet a községi könyvtárak részére a következő megoszlásban:

Etyek	3 db	5850 Ft
Gánt	2 db	2869 Ft
Isztimér	2 db	3900 Ft
Mány	2 db	3900 Ft
Mór	7 db	15061 Ft
Pusztavám	4 db	5369 Ft
Vértesacska	3 db	5850 Ft
Vértesboglár	4 db	5919 Ft
<b>Összesen:</b>	<b>27 db</b>	<b>48718 Ft</b>

A pályázat keretében vásárolt művek átlagára **1931 Ft** volt, amelynek beszerzését egy átlagos beszerzési kerettel rendelkező községi könyvtár nem nagyon engedheti meg magának. Még akkor sem ha a kiadók (terjesztők) gyakran kedvezményeket biztosítanak a vásárlóknak, ám ez az összeg 10 %-os kedvezménnyel számolva is **1738 Ft**-ot tesz ki.

1996-ban **150 ezer Ft** értékben vásárolhattunk dokumentumokat a nemzetiségi gyűjtemények gyarapítására. Az 1997-ben benyújtott pályázatunkat elutasították. Egyébként ettől az évtől kezdődően szűnt meg az korábbi gyakorlat, mely szerint a nemzetiségi könyvellátásra kiosztott központi keretet az Országos Idegennyelvű Könyvtár közvetítésével használhatták fel a báziskönyvtárak. A központi keretből biztosított összegek 1990-1995 között 40-65 ezer Ft körül mozogtak, amelyekhez Fejér megye esetében önkormányzati keretek is hozzáadódtak.

Mivel a nemzetiségi ellátással kapcsolatos adatok nem szerepelnek a hivatalos könyvtári statisztikában, mint 1987-ben, ma is csak a német nyelvű állomány nagyságával kapcsolatos adatok állnak rendelkezésünkre. Az alábbi táblázat 1987. és 1997. évi adatokat mutatja be.

## 3. sz. táblázat

<i>Községek</i>	Állomány 1987	Állomány 1997
<i>Mór</i>	2261	3490
<i>Balinka</i>	460	601
<i>Etyek</i>	1152	1173
<i>Gánt</i>	464	672
<i>Isztimér</i>	215	347
<i>Mány*</i>	-	315
<i>Pusztavám</i>	801	1024
<i>Szár</i>	328	866
<i>Vértesacsza</i>	477	499
<i>Vértesboglár</i>	-	890

(\* Mány 1987-ben a bicskei városi, Vértesboglár pedig a csákvári nagyközségi könyvtár fiókkönyvtáraként működött.)

Az állomány nagysága - mint látható - mindenütt nőtt, különösen Móron, ahol a gyarapítás rendszeres és a központi, alapítványi pénzekon kívül saját költségvetésből is vásárolnak. 1998-ban 154 dokumentumal gyarapodott a móri könyvtár gyűjteménye. Ebből 98 db-t vásároltak 43.394 Ft értékben, 56 db pedig ajándékozás útján került a könyvtárba 69.137 Ft értékben.

Az állomány nagysága azonban nem hordoz elegendő információt a gyűjtemény árnyaltabb megítéléséhez, ezért fontosnak tartottuk, hogy az állomány megoszlásáról, valamint annak használatáról is képet kapjunk. Ezért feljegyeztük egy-egy, a látogatás során német nyelvű könyvet kölcsönző olvasó, valamint az általuk kikölcsönzött dokumentumok számát. (4. sz. táblázat.) Tisztában vagyunk azonban azzal, hogy ezek az adatok esetlegesek és nem biztos, hogy teljesen megbízható képet festenek a könyvtár használatáról, ám megítélésünk szerint mindenképpen jelzés értékűeknek tekintendők.

Az állomány megoszlására a szépirodalmi művek túlsúlya jellemző. Ez a nyelvhasználat, nyelvtanulás, nyelvmegőrzés szempontjából kétségtelenül indokolt. (Az érdekesség kedvéért jegyezzük meg azonban, hogy ez ellentmond az utóbbi évek tendenciájának. A használók többsége ugyanis inkább az ismeretterjesztő irodalmat keresi és egyre kevesebben olvassák a szépirodalmi műveket.) A szépirodalmi állományon belül még érdekes a felnőtt, ill. az ifjúsági irodalom aránya. A közölt adatok nem teljesen megbízhatóak (összesítésüket az elkülönített raktári lapok, illetve a polcon megszámlált könyvek alapján végeztük el).

## 4. sz. táblázat

<i>Községek</i>	Állomány	Szép- irodalom	Szakirodalom	Gyermek- irodalom	Német nyelvű dok.-ot kölcs. olvasók száma	Kölcs. dok.-ok
<i>Mór</i>	3490	1139	1751	600	-	-
<i>Balinka</i>	601	442	159	-	1	1
<i>Etyek</i>	1173	498	375	300	2	5
<i>Gánt</i>	672	382	177	113	4	7
<i>Isztimér</i>	347	267	98	80	6	15
<i>Mány</i>	315	198	54	63	2	3
<i>Pusztavám</i>	1024	396	217	374	8	37
<i>Szár</i>	866	624	242	-	1	2
<i>Vértesacsza</i>	499	411	88	142	2	5
<i>Vértesboglár</i>	890	367	228	295	1	2

Mint látható, nincs egyetlen olyan községi könyvtár Fejér megyében, ahol az „éppen akkor német nyelvű könyvet kölcsönző” olvasók száma meghaladja a 10 főt. Ez rendkívül alacsony használatot jelez és azt mutatja, hogy a nemzetiségi lakosság vagy nem találja megfelelőnek a saját községében rendelkezésre álló könyvtári állományt (ezért más nagyobb településeken keres olvasnivalót) vagy nem beszéli olyan szinten a nyelvet, vagy - az idősebb korosztály esetében - csak a tájnyelvet ismeri és nem az irodalmi németet. Lehetne folytatni a lehetséges okokat, amelyek az alacsony érdeklődés hátterében állhatnak. A táblázatban közölt adatok egyébként teljes mértékben tükrözik és alátámasztják a könyvtárosok azon véleményét, hogy a német nyelvű állományrészt kevesen és ritkán kölcsönzik. Kiegészítésként a fenti adatokhoz csak annyit fűznénk hozzá, hogy a német nyelvű könyveket kölcsönző olvasók száma 5-8 fő. Mór esetében hetente 15-20 olvasó 20-25 dokumentumot kölcsönöz átlagosan, a felnőtt és gyermekolvasók aránya 50-50 %.

Hogyan lehetne elérni, hogy az állomány kihasználtsága emelkedjen? E téren nem sok új dolgot lehet megfogalmazni. A hivatkozott 1988-as elemzésben javasoltakat akár ma is elmondhatjuk. Először is azt kell végiggondolni, hogy kik használják, használhatnák elsősorban az idegennyelvű dokumentumokat. Erre a könyvtárosok tapasztalata alapján azt válaszolhatjuk, hogy elsősorban az iskolás korosztály közül kerülnek ki az olvasók. Ez nem is meglepő, hiszen minden településen folyik német nyelvoktatás az iskolában, sőt Mórton, Száron, Pusztavámon, Vértesacsán és Isztiméren már az óvodás korban elkezdődik a nyelvtanítás. Ezenkívül a némettanárok és főiskolások, egyetemisták kölcsönöznek esetenként német nyelvű dokumentumokat. Ezért a könyvvásárlásoknál elsősorban az ifjúsági könyveket, meséket, színes, képes kiadványokat kell előnyben részesíteni.

A könyveken kívül a képes, ifjúsági, rövidebb lélegzetű és szórakoztatóbb, érdekesebb írásokat tartalmazó folyóiratokra lenne nagyobb szükség, mert ezeket keresik leginkább. Saját pénzből ezekre azonban egyetlen könyvtár sem tud előfizetni. Azokat a lapokat, (Mücke, Reader's Digest német nyelvű változata a Das Beste, Bild Sport, Glóbus, Burda, Mücki und Max) amelyek a könyvtárakban megtalálhatóak, ajándékként kapja a könyvtár. E periodikumok használata, olvasása sokkal jellemzőbb, mint a könyveké.

Összegezve elmondhatjuk, hogy a nemzetiségi gyűjtemények mostoha körülmények között működnek, önálló gyarapításra a rendelkezükre álló pénzügyi keretek közt nem gondolhatnak. A meglévő állomány kihasználtsága alacsony fokú, összetétele - az előbb elmondottak miatt is - nem nagyon felel meg az olvasók igényeinek és érdeklődésének. Az állomány könnyen hozzáférhető az olvasók számára, elhelyezése szabadpolcos (kivéve Szárt, ahol szekrényekben van összezsúfolva, és Vértesboglárt, ahol pedig 3 m magas polcok tetején találhatóak). A nemzetiségi ellátás javításához elengedhetetlen a könyvtárak, iskolák, óvodák, nemzetiségi szervezetek együttműködése. (Erre sajnos nincs igazán példa, egyedül Isztiméren vittek át az iskolába német könyveket.) Megítélésünk szerint ahhoz, hogy az együttműködésre esélye legyen a könyvtárnak mint intézménynek, egy bizonyos szintet el kell érnie mind az elhelyezést, mind a szolgáltatási színvonalat, mind pedig az egyéb működési feltételeket illetően.

Hegyi Tamás

### Számítógép a községi könyvtárakban

Örvendetesen növekszik megyénkben a számítógéppel rendelkező könyvtárak száma. Információink szerint Rácalmás, Káloz, Kajászó, Dég, Mezőszilas, Tordas könyvtárai kaptak számítógépet az utóbbi időben. A megyei könyvtár számítógépes munkatársai folyamatosan segítik - elsősorban a megyei könyvtár által épített, a Micro-Isis alapú helyismereti adatbázis telepítésével és tanácsadással - a gépek könyvtári munkában történő mielőbbi hasznosítását.

### „Újabb” E-mail címek:

Székesfehérvár, Városi könyvtár (Széna tér): [szenater@c3.hu](mailto:szenater@c3.hu)

Sárszentmihály, Községi Könyvtár: [sako@c3.hu](mailto:sako@c3.hu)

A bicskei városi könyvtár - kényszerű szünet után - 1999. 01. 01-től ismét a régi [libbics@c3.hu](mailto:libbics@c3.hu) címén érhető el.

## Kitüntetés

A móri városi könyvtár munkatársainak kiemelkedő munkájuk és a város közművelődése terén végzett sokoldalú tevékenységük elismeréseként Mór város képviselőtestülete Pro Urbe emlékérmét adományozott. A kitüntetéshez gratulálunk!



**Rövidítések:**

S = a lapot nem őrizzük meg, a tárgyévét követően selejtezésre kerül

T<sub>1</sub> = tékázzuk, három évig megőrizzük

T<sub>2</sub> = tékázjuk, öt évig megőrizzük

**NAPILAPOK**

24 ÓRA S  
 BLIKK S  
 DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP 1962-  
 EXPRESSZ S  
 FEJÉR MEGYEI HÍRLAP 1956-  
 FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG S  
 MAGYAR HÍRLAP 1968-  
 MAGYAR NEMZET 1953-  
 MAI NAP T<sub>1</sub>  
 NAPI MAGYARORSZÁG 1998-  
 NAPLÓ S  
 NEMZETI SPORT 1990-  
 NÉPSZABADSÁG 1956-  
 NÉPSZAVA 1957-  
 VILÁGGAZDASÁG T<sub>1</sub>

**HETILAPOK, FOLYÓIRATOK**

07 MAGAZIN S  
 2 HETI KÖNYVPIAC T<sub>1</sub>  
 2 ZSIRÁF T<sub>1</sub>  
 100XSZÉP S  
 168 ÓRA 1989-  
 576 KBYTE T<sub>1</sub>  
 2000 1989. ápr.-  
 ACTA HISTORICA 1990-  
 ACTA HUMANA 1990-  
 ADÓ T<sub>2</sub>  
 ADÓ ÉS ELLENŐRZÉSI ÉRTESÍTŐ T<sub>2</sub>  
 ADÓ PER SZÁMVITEL T<sub>2</sub>  
 ADÓKÓDEX T<sub>2</sub>  
 AETAS 1990-  
 AGRÁRTÖRTÉNETI SZEMLE 1962-  
 AKADÉMIAI ÉRTESÍTŐ T<sub>1</sub>  
 ALAPÍTVÁNYI HÍRLEVÉL T<sub>1</sub>  
 ALFÖLD 1962-  
 ALKALMAZOTT MATEMATIKAI LAPOK 1975-  
 AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI T<sub>1</sub>  
 ÁLLAM- ÉS JOGTUDOMÁNY 1969-  
 ÁLLATTANI KÖZLEMÉNYEK 1969-  
 ANTHROPOLÓGIAI KÖZLEMÉNYEK 1969-  
 ANTIK TANULMÁNYOK 1969-  
 ARCHAEOLOGIAI ÉRTESÍTŐ 1957-  
 ÁRGUS 1990-  
 ARIEL S  
 ARS HUNGARICA 1997-  
 ART T<sub>1</sub>  
 ASZTALITENISZ T<sub>1</sub>  
 ATLÉTIKA T<sub>1</sub>  
 ÁTRIUM T<sub>2</sub>  
 AUTO CLASSIC T<sub>1</sub>  
 AUTÓ MAGAZIN T<sub>1</sub>  
 AUTÓ MOTOR 1954-  
 AUTÓPIAC T<sub>1</sub>  
 AVIATOR INTERNATIONAL T<sub>1</sub>  
 AVOTAKKA T<sub>1</sub>  
 BALKON 1993-  
 BANK & TŐZSDE T<sub>1</sub>  
 BANKSZEMLE T<sub>2</sub>  
 BANKVILÁG T<sub>2</sub>  
 BARÁTSÁG T<sub>1</sub>

BÁRKA T<sub>1</sub>  
 BELÜGYI KÖZLÖNY T<sub>2</sub>  
 BELÜGYI SZEMLE T<sub>2</sub>  
 BÉLYEGVILÁG T<sub>1</sub>  
 BESZÉLŐ 1981-  
 BIOKULTÚRA T<sub>1</sub>  
 A BIOLÓGIA TANÍTÁSA 1993-  
 BÍRÓSÁGI HATÁROZATOK T<sub>2</sub>  
 BOTANIKAI KÖZLEMÉNYEK 1969-  
 BRAVO S  
 BUCI MACI T<sub>1</sub>  
 BUDAPESTI NEGYED 1993. 2. sz. -  
 BUDAPESTI NEVELŐ 1984-  
 BUKSZ 1989-  
 BURDA T<sub>1</sub> \*  
 BYTE MAGYARORSZÁG T<sub>1</sub>  
 C. E. T. T<sub>2</sub>  
 CAFÉ BABEL 1991-  
 CD PANORÁMA T<sub>1</sub>  
 CÉGKÖZLÖNY T<sub>1</sub>  
 CÉGVEZETÉS T<sub>1</sub>  
 CHINA PICTORIAL S  
 CHINA TODAY S  
 CHIP T<sub>2</sub>  
 CINEMA T<sub>1</sub>  
 CKM T<sub>1</sub>  
 COMITATUS 1991-  
 COMPUTER PANORÁMA T<sub>1</sub>  
 COMPUTERWORLD SZÁMÍTÁSTECHNIKA T<sub>1</sub>  
 CONFESSIO 1977-  
 COSMOPOLITAN T<sub>1</sub>  
 CREDO 1995-  
 CSALÁD, GYERMEK, IFJÚSÁG 1993-  
 CSALÁDI HÁZ T<sub>1</sub>  
 CSALÁDI LAP T<sub>1</sub>  
 CSENGŐSZÓ 1993-  
 DEMOGRÁFIA 1969-  
 DEUTSCHLAND S  
 DIÉTA MAGAZIN T<sub>1</sub>  
 DÍSZMADÁR MAGAZIN T<sub>1</sub>  
 DONALD KACSA MAGAZIN T<sub>1</sub>  
 DÖRMÖGŐ DÖMÖTÖR S  
 DU T<sub>1</sub>  
 DUMBO T<sub>1</sub>  
 EASY PC T<sub>2</sub>  
 ECONOMIST T<sub>1</sub>  
 ÉDES ANYANYELVÜNK 1979-  
 EDUCATIO 1992-  
 EGÉSZSÉG T<sub>1</sub>  
 EGÉSZSÉGNEVELÉS T<sub>1</sub>  
 EGÉSZSÉGTUDOMÁNY T<sub>1</sub>  
 EGÉSZSÉGÜGYI KÖZLÖNY T<sub>2</sub>  
 EGYHÁZFÓRUM T<sub>1</sub>  
 EGYHÁZI KRÓNKA T<sub>1</sub>  
 ELEKTROTECHNIKA T<sub>1</sub>  
 ÉLELMÉZÉSI IPAR T<sub>1</sub>  
 ÉLET ÉS IRODALOM 1957-  
 ÉLET ÉS TUDOMÁNY 1950-  
 ÉLETFA T<sub>2</sub>  
 ÉLETÜNK 1969-  
 ELITE T<sub>1</sub>  
 ÉNEK-ZENE 1995-

ENIGMA T<sub>2</sub>  
ENSEMBLE T<sub>1</sub>  
ÉPÍTÉS-ÉPÍTÉSZETTUDOMÁNY 1969-  
ÉPÍTÉSÜGYI SZEMLE T<sub>1</sub>  
ÉPÍTÉSZ MŰHELY T<sub>1</sub>  
ERDÉLYI MAGYARSÁG T<sub>1</sub>  
ERDÉSZETI LAPOK T<sub>1</sub>  
AZ ÉREM 1969-  
ÉRTED VAGYOK S  
ÉRTÉK FORMA 1997-  
ÉRTÉKMENTŐ T<sub>1</sub>  
ESÉLY 1990-  
ESŐEMBER T<sub>1</sub>  
ESZMÉLET 1989-  
ETHNOGRÁFIA 1890-  
EURÓPA FÓRUM T<sub>2</sub>  
EURÓPAI SZEMLE 1990-  
EURÓPAI SZEMMEL T<sub>1</sub>  
EURÓPAI UTAS 1990-  
EVANGÉLIKUS ÉLET T<sub>1</sub>  
ÉVFORDULÓ NAPTÁR T<sub>1</sub>  
EXISTENTIA T<sub>2</sub>  
EZERMESTER HOBBY 1972-  
EZREDVÉG 1991-  
A FALU 1985-1991., 1993-  
FAJU-VÁROS-RÉGIÓ 1994-  
FEHÉRVÁRI EST 1998-  
FEHÉRVÁRI POLGÁR 1995-  
FEJÉR MEGYE AZ ORSZÁGOS SZAKSAJTÓBAN 1994-  
FEJÉR MEGYEI EXTRA 1990-  
FEJÉR MEGYEI INGATLAN 1997-  
FEJÉR MEGYEI KÉZMŰVES 1995-  
FEJÉR MEGYEI KÖNYVTÁROS 1961-  
FEJÉR MEGYEI KÖZLÖNY 1991-  
FEJÉR MEGYEI STATISZTIKAI TÁJÉKOZTATÓ 1996-  
FEJLESZTŐ PEDAGÓGIA 1990-  
FIGYELŐ T<sub>1</sub>  
FILMSPIRÁL T<sub>2</sub>  
FILMVILÁG 1963-  
FILOLÓGIAI KÖZLÖNY 1955-  
A FIZIKA TANÍTÁSA 1993-  
FIZIKAI SZEMLE 1967-1989., 1994-  
FOLKMAGAZIN T<sub>1</sub>  
FORRÁS 1973-  
FOTOGRAFIA 1997-  
FOTÓMŰVÉSZET 1969-  
FÖLDMŰVELÉSI ÉS VIDÉKFEJESZTÉSI ÉRTESÍTŐ T<sub>2</sub>  
A FÖLDRAJZ TANÍTÁSA 1993-  
FÖLDRAJZI ÉRTESÍTŐ 1955-  
FÖLDRAJZI KÖZLEMÉNYEK 1873-  
FÖLDTANI KÖZLÖNY 1964-  
FRANKFURTER ALLGEMEINE MAGAZIN S  
FREUNDE T<sub>1</sub>  
FUN SPORT MAGAZIN T<sub>1</sub>  
FUNDAMENTUM 1997-  
FÜRGE UJJAK T<sub>1</sub>  
GARFIELD T<sub>1</sub>  
GAZDÁLKODÁS 1972-  
GAZDASÁG ÉS ENERGIA T<sub>1</sub>  
GAZDASÁG ÉS JOG T<sub>2</sub>  
GAZDASÁG ÉS STATISZTIKA T<sub>1</sub>  
GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM 1990-  
GAZDASÁG, VÁLLALKOZÁS, VEZETÉS T<sub>1</sub>  
GAZDASÁGI KALAUZ 1995-  
GEODÉZIA ÉS KARTOGRAFIA T<sub>1</sub>  
GÉP T<sub>1</sub>  
GOND 1992-  
GUZSALYAS T<sub>1</sub>  
GYERMEK ÉS IFJÚSÁGI ÉRTESÍTŐ T<sub>1</sub>  
GYÓGYPEDAGÓGIAI SZEMLE 1975-  
HADITECHNIKA T<sub>1</sub>  
HADTÖRTÉNELMI KÖZLEMÉNYEK 1888-  
HADTUDOMÁNY T<sub>2</sub>  
HAJDÚ-BIHAR MEGYEI KÖNYVTÁRI TÉKA 1971-  
HAJÓ T<sub>1</sub>  
HÁLÓ T<sub>2</sub>  
HÁLÓZATI HOL-MI 1990-  
HARMADIK SZEM T<sub>1</sub>  
HAVI MAGYAR FÓRUM T<sub>1</sub>  
HÁZÉPÍTÉS T<sub>1</sub>  
HÁZI JOGTANÁCSADÓ T<sub>1</sub>  
HÁZI PRAKTIKA T<sub>1</sub>  
HEKUS S

HELIKON (ROMÁNIA) 1990-  
HELIKON. IRODALOMTUDOMÁNYI SZEMLE 1958-  
HETI CSÖDÉRTESÍTŐ S  
HETI TURIZMUS T<sub>1</sub>  
HETI VILÁGGAZDASÁG 1936-  
HÍD 1961-  
HIDROLÓGIAI KÖZLÖNY T<sub>1</sub>  
HI-FI PIAC T<sub>2</sub>  
HÍRHOZÓ S  
HÍRLEVÉL (HAJDÚ-BIHAR MEGYEI KÖNYVTÁR) 1993-  
HÍRMONDÓ (BALASSI B. MEGYEI KVTÁR.) 1990-  
HÍRMONDÓ (FEJÉR MEGYEI AGRÁRKAMARA) 1997-  
HISTÓRIA 1978-  
HITEI 1988-  
HIVATALOS ÉRTESÍTŐ T<sub>1</sub>  
HOBBY ELEKTRONIKA 1991. 9. sz. -  
HÓCIPO T<sub>1</sub>  
HOLMI 1989-  
HONISMERET 1970-  
HUMANITÁS T<sub>1</sub>  
L'HUMANITÉ HEBDO T<sub>1</sub>  
HUMÁNPOLITIKAI SZEMLE 1990-  
THE HUNGARIAN QUARTERLY T<sub>1</sub>  
HUNNIA 1989-  
IDEÁI. REFORMÉLETMÓD MAGAZIN 1990-  
IDEALES HEIM T<sub>1</sub>  
IFJÚSÁGI MAGAZIN S  
IGAZSÁGÜGYI KÖZLÖNY T<sub>2</sub>  
IGEN T<sub>1</sub>  
INFO-TÁRSADALOMTUDOMÁNY 1995-  
INFOPEN T<sub>1</sub>  
INFORMÁCIÓK (FEJÉR M. PED. SZOLG. INT.) 1988-  
INSPIRÁCIÓ T<sub>1</sub>  
INTERNET KALAUZ T<sub>1</sub>  
IPARI ÉS KERESKEDELMI KÖZLÖNY T<sub>2</sub>  
IPARI SZEMLE T<sub>2</sub>  
IRODALMI SZEMLE 1961-  
IRODALOMISMERET 1990-  
IRODALOMTÖRTÉNET 1912-  
IRODALOMTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK 1891-  
ISKOLAKULTÚRA 1991-  
IUVENIS T<sub>1</sub>  
JÁSZKUNSA G T<sub>1</sub>  
JEL T<sub>1</sub>  
JEL-KÉP 1994-  
JELENKOR 1958-  
JEUNES T<sub>1</sub>  
JOGTUDOMÁNYI KÖZLÖNY 1981-  
JOKER T<sub>1</sub>  
KAGYLÓKÜRT T<sub>2</sub>  
KAPCSOLAT (BRÓDY S. MEGYEI KVT.) 1992-  
KAPTÁR (VERSEGHY MEGYEI KVT.) 1992-  
KAPU 1988-  
KARAVÁN S  
KÉK KULTÚRA ÉS KÖZÖSSÉG 1974-  
KELETKUTATÁS 1986-  
A KÉMIA TANÍTÁSA 1993-  
KÉMIAI KÖZLEMÉNYEK T<sub>1</sub>  
KÉPES NYELVMESTER T<sub>1</sub>  
KÉPES ÚJSÁG S  
KERESKEDELMI ÉLET T<sub>1</sub>  
KERESKEDELMI MAGAZIN T<sub>1</sub>  
KERESŐ S  
KERTBARÁT MAGAZIN T<sub>1</sub>  
KERTÉSZET ÉS SZÖLÉSZET T<sub>1</sub>  
KERTÉSZETI TUDOMÁNY T<sub>1</sub>  
KHARÓN T<sub>2</sub>  
KIÁLTÁS S  
KID T<sub>1</sub>  
KINCSKERESŐ 1971-  
KIS ÚJSÁG 1989-  
KISALFÖLDI KÖNYVTÁROS 1963-  
KISÁLLATAINK 1990-  
KISEBBSÉGGUTATÁS 1991-  
KISGRAFIKA 1995-  
KISKEGYED S  
KISMAMA T<sub>1</sub>  
KISTERMELŐK LAPJA T<sub>1</sub>  
KORTÁRS 1957-  
KORUNK 1957-  
KÖNYV, KÖNYVTÁR, KÖNYVTÁROS 1993-  
KÖNYVHÉT S  
KÖNYVTÁRHASZNÁLTATTAN 1994-

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ 1955-  
 KÖNYVTÁRI HÍRADÓ (FŐVÁROSI SZABÓ E. KÖNYVTÁR) 1970-  
 KÖNYVTÁRI JEGYZÉSEK (MEGYEI KVT. BÉKÉSCSABA) 1995-  
 KÖNYVTÁRI KIS HÍRADÓ (MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR NYÍREGYHÁZA) 1996-  
 KÖNYVTÁRI LAPOCSKA (VÁROSI KVT. SZFVÁR.) 1997-  
 KÖNYVTÁRI LEVELEZŐLAP 1989-  
 KÖRNYEZETVÉDELMI ÉRTEŚITŐ T<sub>2</sub>  
 KÖZBESZERZÉSI ÉRTEŚITŐ T<sub>1</sub>  
 KÖZÉPISKOLAI KÉMIAI LAPOK 1992-  
 KÖZÉPISKOLAI MATEMATIKAI ÉS FIZIKAI LAPOK 1986-  
 KÖZGAZDASÁGI SZEMLE 1963-  
 KÖZIGAZGATÁSI-GAZDASÁGI DÖNTVÉNYTÁR T<sub>2</sub>  
 KÖZLEKEDÉSI, HÍRKÖZLÉSI ÉS VÍZÜGYI ÉRTEŚITŐ T<sub>2</sub>  
 KÖZLEKEDÉSTUDOMÁNYI SZEMLE T<sub>1</sub>  
 KÖZNEVELÉS 1948-  
 KREATÍV T<sub>1</sub>  
 KRITIKA 1972-  
 KSH JELENTI T<sub>1</sub>  
 KULTURÁLIS KÖZLÖNY 1999-  
 A KUTYA T<sub>2</sub>  
 KÜLFÖLDI PEDAGÓGIAI INFORMÁCIÓ 1971-  
 KÜLGAZDASÁG 1987-  
 KÜLGAZDASÁGI ÉRTEŚITŐ T<sub>2</sub>  
 KÜLPOLITIKA 1974-1990. 1995-  
 LAKÁSKULTÚRA T<sub>1</sub>  
 LÁTÓ 1990-  
 LEMEZBŐRZE... PLUSZ S  
 LEVÉLTÁRI KÖZLEMÉNYEK 1923-  
 LEVÉLTÁRI SZEMLE 1966-  
 LIGET 1988-  
 LIMES 1990-  
 LITERATURA 1974-  
 LOGISZTIKA T<sub>2</sub>  
 LOVAS NEMZET T<sub>1</sub>  
 LUDAS MATYI T<sub>1</sub>  
 LYUKASÓRA 1993-  
 A MACSKA T<sub>1</sub>  
 MAGISZTER T<sub>2</sub>  
 MAGYAR ÁLLATORVOSOK LAPJA T<sub>1</sub>  
 MAGYAR BAZÁR S  
 MAGYAR CSERKÉSZ T<sub>1</sub>  
 MAGYAR DEMOKRATA T<sub>1</sub>  
 MAGYAR DOKUMENTÁCIÓ T<sub>2</sub>  
 MAGYAR ELEKTRONIKA T<sub>1</sub>  
 MAGYAR ÉPÍTÉSTECHNIKA T<sub>1</sub>  
 MAGYAR ÉPÍTŐIPAR 1954-  
 MAGYAR FELŐOKTATÁS 1993-  
 MAGYAR FILOZÓFIAI SZEMLE 1957-  
 MAGYAR FÓRUM 1989-  
 MAGYAR GEOFIZIKA T<sub>1</sub>  
 MAGYAR GRAFIKA 1961-  
 MAGYAR HONVÉD S  
 MAGYAR HORGÁSZ T<sub>1</sub>  
 MAGYAR IPARMŰVÉSZET 1993. dec.-  
 MAGYAR JOG 1969-  
 MAGYAR KÉZMŰVES T<sub>1</sub>  
 MAGYAR KONYHA S  
 MAGYAR KÖNYVSZEMLE 1876-  
 A MAGYAR KÖNYVTÁRI SZAKIRODALOM BIBLIOGRÁFIÁJA 1970-  
 MAGYAR KÖZIGAZGATÁS 1990-  
 MAGYAR KÖZLEKEDÉS T<sub>1</sub>  
 MAGYAR KÖZLÖNY 1955-  
 MAGYAR KULTÚRA T<sub>1</sub>  
 MAGYAR LETTRE INTERNATIONALE 1991-  
 MAGYAR MEZŐGAZDASÁG T<sub>1</sub>  
 MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI BIBLIOGRÁFIA 1968-  
 MAGYAR MŰZEUMOK 1995-  
 MAGYAR MŰHELY 1969-  
 MAGYAR MŰVÉSZETI FÓRUM 1998-  
 MAGYAR NAPLÓ 1989-  
 MAGYAR NEMZETI BIBLIOGRÁFIA. IDŐSZAKI KIADVÁNYOK  
 REPERTÓRIUMA 1964-  
 MAGYAR NEMZETI BIBLIOGRÁFIA. KÖNYVEK BIBLIOGRÁFIÁJA  
 1978-  
 MAGYAR NEMZETI BIBLIOGRÁFIA. ÚJ PERIODIKUMOK. 1996-  
 MAGYAR NEMZETI BIBLIOGRÁFIA. ZENEMŰVEK BIBLIOGRÁFIÁJA  
 1978-  
 MAGYAR NYELV 1905-  
 MAGYAR NYELVŐR 1872-  
 MAGYAR ORVOSI BIBLIOGRÁFIA 1974-  
 MAGYAR PEDAGÓGIA 1961-  
 MAGYAR PEDAGÓGIAI IRODALOM 1971-  
 MAGYAR PSZICHOLÓGIAI SZEMLE 1964-  
 MAGYAR SAJTÓ 1969-  
 MAGYAR SZEMLE 1992-  
 MAGYAR SZŐLŐ- ÉS BORGAZDASÁG T<sub>1</sub>  
 MAGYAR TUDOMÁNY 1956-  
 MAGYAR ZENE 1963-  
 MAGYARORSZÁGI CASH FLOW T<sub>1</sub>  
 MAGYARTANÍTÁS 1969-  
 MANCS 1989-  
 MARATON 1996-  
 MARKETING & MENEDZSMENT T<sub>2</sub>  
 A MATEMATIKA TANÍTÁSA 1993-  
 MÉDIA ÁSZ. S  
 MÉDIA KÁBEL MŰHOLD T<sub>1</sub>  
 MÉHÉSZET T<sub>1</sub>  
 MÉHÉSZÚJSÁG T<sub>1</sub>  
 MÉRLEG T<sub>1</sub>  
 MÉTEOR T<sub>1</sub>  
 MEZŐGAZDASÁGI TECHNIKA T<sub>1</sub>  
 MINŐSÉG MEGBÍZHATÓSÁG T<sub>2</sub>  
 MNT. MŰVELŐDÉS, NÉPFŐISKOLA, TÁRSADALOM T<sub>1</sub>  
 MODELL ÉS MAKETT T<sub>1</sub>  
 MODEM KOR T<sub>1</sub>  
 MODERN NYELVOKTATÁS T<sub>2</sub>  
 MOTOR REVÚ T<sub>1</sub>  
 MOUNTAIN BIKE T<sub>1</sub>  
 MOZGÓ VILÁG 1975-  
 MŰLT ÉS JÖVŐ 1989-  
 MŰLTUNK 1989-  
 A MUNKAADÓ LAPJA T<sub>1</sub>  
 MUNKÁSJÖVŐ T<sub>1</sub>  
 MUNKAÜGYI ÉRTEŚITŐ T<sub>2</sub>  
 MUNKAÜGYI SZEMLE T<sub>2</sub>  
 MUNKAVÉDELEM ÉS BIZTONSÁGTECHNIKA T<sub>1</sub>  
 MŰZEUMI TÁJÉKOZTATÓ (SZÉKESFEHÉRVÁR) 1964-  
 MUZSIKA 1958-  
 MŰEMLEKVEDELEM 1957-  
 MŰÉRTŐ T<sub>1</sub>  
 MŰHELY 1978-  
 MŰVELŐDÉS T<sub>1</sub>  
 MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ÉRTEŚITŐ 1953-  
 MV IPAROS ÚJSÁG T<sub>1</sub>  
 NAGYVILÁG 1956-  
 NAPPALI HÁZ 1990-  
 NATIONAL GEOGRAPHIC T<sub>1</sub>  
 NAVIGÁTOR T<sub>1</sub>  
 NÉPEGÉSZSÉGÜGY T<sub>2</sub>  
 NÉPRAJZI HÍREK 1984-  
 NÉPRAJZI LÁTÓHATÁR 1992-  
 NEUE RUNDSCHAU T<sub>1</sub>  
 NEUE ZEITUNG 1980-  
 NEWSWEEK T<sub>1</sub>  
 NIMRÓD T<sub>1</sub>  
 NOVOJE VREMJA T<sub>1</sub>  
 NŐK LAPJA T<sub>1</sub>  
 NÖVÉNYTERMELÉS 1969-  
 NÖVÉNYVÉDELEM T<sub>2</sub>  
 NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY 1967-  
 NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYI KÖZLEMÉNYEK 1977-  
 NYELVTUDOMÁNYI KÖZLEMÉNYEK 1953-  
 OBSERVER S  
 OKTATÁSI KÖZLÖNY 1999-  
 ORSZÁGÉPÍTŐ 1991-  
 AZ ORSZÁGGYŰLÉS HITELES JEGYZŐKÖNYVE 1994. jún.-  
 ORVOSI HETILAP T<sub>1</sub>  
 ORVOSTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK 1972-  
 OSZK HÍRADÓ 1974-  
 OTKA HÍRLEVÉL S  
 AZ OTTHON T<sub>1</sub>  
 ÓVODAI NEVELÉS 1969-  
 Ő. K. O 1992-  
 ŐNADÓZÓ T<sub>1</sub>  
 ŐNKORKÉP T<sub>1</sub>  
 ŐNKORMÁNYZAT T<sub>1</sub>  
 ŐNKORMÁNYZATOK KÖZLÖNYE T<sub>1</sub>  
 ŐSZIDŐ T<sub>1</sub>  
 PALÓCFÖLD 1970-  
 PÁLYÁZATFIGYELŐ T<sub>1</sub>  
 PANNONHALMI SZEMLE 1993-  
 PANNON TÜKÖR 1996-  
 PANORAMA T<sub>1</sub>  
 PÁNSÍP 1993-  
 PAPIRIPAR T<sub>1</sub>

PARLANDO *T<sub>1</sub>*  
 PC GURU *T<sub>1</sub>*  
 PC WORLD *T<sub>2</sub>*  
 PC-X MAGAZIN *T<sub>1</sub>*  
 PÉCSI KÖNYV ÉS INFOTÁR 1996-  
 PEDAGÓGUSOK LAPJA *S*  
 PÉNZPIAC *T<sub>2</sub>*  
 PÉNZÜGYI KÖZLÖNY 1957-  
 PÉNZÜGYI SZEMLE 1981-  
 PEST MEGYEI KÖNYVTÁROS 1972-  
 PESTI MŰSOR *S*  
 PHRALIPE 1990-  
 PIAC PROFIT *T<sub>1</sub>*  
 POLITIKATUDOMÁNYI SZEMLE 1992-  
 LE PONT DES ARTS *S*  
 POPCORN *S*  
 PORTÁL *T<sub>1</sub>*  
 PR HERALD *T<sub>2</sub>*  
 PRESSE-PAPIERS *T<sub>1</sub>*  
 PRIVÁT PROFIT *T<sub>2</sub>*  
 PROPAGANDA REKLÁM *T<sub>1</sub>*  
 PROTESTÁNS SZEMLE 1999-  
 PSYCHIATRIA HUNGARICA 1986-  
 PSZICHOTERÁPIA *T<sub>2</sub>*  
 PSZICHOLÓGIA 1981-  
 RÁDIÓTECHNIKA 1951-  
 RAGAZZI *T<sub>1</sub>*  
 RECEPT *T<sub>1</sub>*  
 REFORMÁTUSOK LAPJA *T<sub>1</sub>*  
 REGIO 1990-  
 REPLIKA 1990-  
 RÓPLABDA *T<sub>1</sub>*  
 RTV RÉSZLETES *S*  
 RUBICON 1990-  
 SAKKÉLET *T<sub>1</sub>*  
 SANSZ *T<sub>1</sub>*  
 SKY MAGAZIN *T<sub>1</sub>*  
 SOMOGY 1973-  
 SOMOGYI HONISMERET *T<sub>1</sub>*  
 SOPRONI SZEMLE 1964-  
 DER SPIEGEL *T<sub>1</sub>*  
 SPORT AUTÓMAGAZIN *T<sub>1</sub>*  
 SPORT ÉRTEŚÍTŐ *T<sub>2</sub>*  
 SPORT PLUSZ FOCI *T<sub>1</sub>*  
 SPORTÉLET *T<sub>1</sub>*  
 SPORTFOGADÁS *S*  
 SPORTHORGÁSZ *T<sub>1</sub>*  
 STATISZTIKAI HAVI KÖZLEMÉNYEK *T<sub>1</sub>*  
 STATISZTIKAI KÖZLÖNY *T<sub>2</sub>*  
 STATISZTIKAI SZEMLE 1950-  
 SULLI-BULLI *T<sub>1</sub>*  
 SURE *T<sub>1</sub>*  
 SZABAD FÖLD *S*  
 SZABADALMI KÖZLÖNY ÉS VÉDJEGYÉRTESÍTŐ *T<sub>2</sub>*  
 SZABADSÁG 1990-  
 SZABOLCS-SZATMÁR-BEREGI SZEMLE 1970-  
 SZABVÁNYÜGYI KÖZLÖNY *T<sub>2</sub>*  
 SZAKINFO *T<sub>1</sub>*  
 SZAKKÉPZÉSI SZEMLE *T<sub>2</sub>*  
 SZAKOKTATÁS 1986-  
 SZALON 1997-  
 SZÁMADÁS *T<sub>1</sub>*  
 SZÁMVITEL ÉS KÖNYVVIZSGÁLAT *T<sub>2</sub>*  
 SZÁZADOK 1867-  
 SZÁZADVÉG 1988-  
 SZENT ISTVÁN VÁROSA 1992-  
 SZÉP HÁZAK *T<sub>1</sub>*  
 SZÍN *T<sub>2</sub>*  
 SZÍNHÁZ 1968-  
 SZÍVÁRVÁNY HETED 7 HATÁRON *T<sub>1</sub>*  
 SZOCIÁLIS ÉS MUNKAÜGYI KÖZLÖNY *T<sub>2</sub>*  
 SZOCIÁLIS MUNKA *T<sub>2</sub>*  
 SZOCIÁLPOLITIKAI ÉRTEŚÍTŐ 1983-  
 SZOCIOLÓGIAI SZEMLE 1991-  
 SZOLGÁLÓ SZERETET 1993-  
 SZOMBAT *T<sub>1</sub>*  
 SZÖVETKEZÉS *T<sub>1</sub>*  
 SZTEREO *T<sub>1</sub>*  
 TÁJFUTÁS *T<sub>1</sub>*  
 TALLÓZÓ *T<sub>1</sub>*  
 TÁNCMŰVÉSZET 1977-  
 TANÍTÓ 1970-  
 TAPSI 1998-  
 TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI KÖZLÖNY *T<sub>2</sub>*  
 TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSRÓL MINDENKINEK *T<sub>1</sub>*  
 TÁRSADALOMKUTATÁS 1983-  
 TÁVLATOK *T<sub>1</sub>*  
 TECHNIKA *T<sub>1</sub>*  
 TEEN *T<sub>1</sub>*  
 TEHETSÉG *T<sub>1</sub>*  
 TÉKA-TÉMA (JÓZSEF A. MEGYEI KVT., TATABÁNYA) 1990-  
 TEKINTET 1988-  
 TENISZ *T<sub>1</sub>*  
 TÉR ÉS TÁRSADALOM 1987-  
 TERMÉSZET *T<sub>1</sub>*  
 TERMÉSZET VILÁGA 1869-  
 TERMÉSZETBŰVÁR 1990-  
 TERMÉSZETGYÓGYÁSZ MAGAZIN *T<sub>1</sub>*  
 TESTNEVELÉS 1995-  
 TESZT MAGAZIN *T<sub>1</sub>*  
 THALASSA 1990-  
 THEOLÓGIAI SZEMLE 1981-  
 TIME MAGAZIN *T<sub>1</sub>*  
 TINA *S*  
 TISZATÁJ 1947-  
 TISZTA TÉR TECHNOLÓGIA *T<sub>1</sub>*  
 TOP-GUN *T<sub>1</sub>*  
 TOVÁBBTANULÁS *T<sub>1</sub>*  
 TÖRTÉNELEM 1995-  
 TÖRTÉNELMI SZEMLE 1959-  
 A TUDÁS FÁJA 1999-  
 TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI TÁJÉKOZTATÁS 1963-  
 TURÁN 1998-  
 TURISTA MAGAZIN *T<sub>1</sub>*  
 TURISZTIKAI ÉRTEŚÍTŐ *T<sub>2</sub>*  
 TURUL 1951-  
 TUTTI INSIEME *T<sub>1</sub>*  
 UFO MAGAZIN *T<sub>1</sub>*  
 ÚJ ALAPLAP *T<sub>2</sub>*  
 ÚJ ARC *T<sub>1</sub>*  
 ÚJ DUNATÁJ 1996-  
 ÚJ ÉLET *T<sub>1</sub>*  
 ÚJ ELIXÍR 1990-  
 ÚJ EMBER *T<sub>1</sub>*  
 ÚJ FORRÁS 1969-  
 ÚJ HOLNAP 1991-  
 ÚJ HORIZONT 1990-  
 ÚJ KATEDRA *T<sub>1</sub>*  
 ÚJ KÖNYVPIAC *S*  
 ÚJ KUTYAREVŰ *T<sub>1</sub>*  
 ÚJ MAGYAR ÉPÍTŐMŰVÉSZET 1997-  
 ÚJ MŰVÉSZET 1990-  
 ÚJ PEDAGÓGIAI SZEMLE 1991-  
 ÚJ PERIODIKUMOK 1989-  
 ÚJ SZÉKESFEHÉRVÁR 1996-  
 UNITÁRIUS ÉLET *T<sub>1</sub>*  
 ÜGYÉSZSÉGI KÖZLÖNY *T<sub>2</sub>*  
 VALÓSÁG 1958-  
 VÁM-ZOLL *T<sub>1</sub>*  
 VÁROSI KÖZLEKEDÉS *T<sub>1</sub>*  
 VAS MEGYE IRODALMA 1996-  
 VAS MEGYEI KÖNYVTÁRAK ÉRTEŚÍTŐJE 1971-  
 VASÁRNAPI HÍREK *S*  
 VASI SZEMLE 1958-  
 A VENDÉG *T<sub>1</sub>*  
 VENDÉGLÁTÁS *T<sub>1</sub>*  
 VERSMONDÓ *T<sub>1</sub>*  
 VETÉS ÉS ARATÁS *T<sub>1</sub>*  
 VEZETÉSTUDOMÁNY 1985-  
 VIDEO MAGAZIN *T<sub>1</sub>*  
 VIDEOPRAKTIKA *T<sub>1</sub>*  
 VIGILIA 1935-  
 VILÁGOSSÁG 1960-  
 VILÁGTÖRTÉNET 1979-  
 VÍZTŰKÖR *T<sub>1</sub>*  
 VÍZÜGYI ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI FIGYELŐ *T<sub>2</sub>*  
 WALT DISNEY MICKEY MOUSE *S*  
 WEST *S*  
 ZALAI KÖNYVTÁRI LEVELEZŐ 1990-  
 ZÁSZLÓNK *T<sub>1</sub>*  
 ZENE ZENE TÁNC *T<sub>1</sub>*  
 ZENÉSZMAGAZIN *T<sub>1</sub>*  
 ZENESZÓ *T<sub>1</sub>*  
 ZUSAMMEN *T<sub>1</sub>*  
 ZSARU *S*